

Från ”Jytky” till populistisk zeitgeist?

En jämförelse av finländska partiledares
valretorik från år 2007 och år 2015

Jon Järviemi

Helsingfors universitet

Statsvetenskapliga fakulteten

Statskunskap med förvaltning

Pro gradu

April 2019

HELSINGIN YLIOPISTO HELSINGFORS UNIVERSITET UNIVERSITY OF HELSINKI		
Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion – Faculty Statsvetenskapliga fakulteten		Laitos – Institution – Department Institutionen för socialvetenskaper
Tekijä □ – Författare – Author <u>Jon</u> Markus Mikael Järviemi		
Työn nimi – Arbetets titel – Title Från "Jytky" till populistisk zeitgeist? En jämförelse av finländska partiledares valretorik från år 2007 och år 2015		
Oppiaine – Läroämne – Subject Statskunskap med förvaltning.		
Työn laji – Arbetets art – Level Pro gradu.	Aika – Datum – Month and year April 2019.	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 75.
Tiivistelmä – Referat – Abstract		
"Hyvät ystävät, tuli iso jytky!" ropade Sannfinländarnas dåvarande partiledare Timo Soini på våren 2011 framför partimedlemmarna, när partiet lyckades med en historisk valframgång i riksdagsvalet 2011. "Jytky-året" som riksdagsvalet ofta kallas för, betydde att vi här i Finland fick se hur effektivt populism kan fungera som politisk retorik. Forskningen om populismen i Finland har länge kretsats endast kring Sannfinländarna, partiets partiledare Timo Soini och året 2011. Jag anser att forskningen om populism inte kan kretsas endast ett parti och en partiledare, utan populism bör undersökas i en bredare bemärkelse. I den här avhandlingen undersöker jag finländska partiledares användning av populism som en retorikstil i Yles partiledarintervjuer från år 2007 och 2015 inför respektive riksdagsval. Jag använder mig av Jagers och Walgraves definition om populism som en retorikstil och gör en kvantitativ innehållsanalys av intervjuerna. Avhandlingens syfte är att a) se vilka partiledare använde sig av populism i intervjuerna från år 2007 och 2015, samt vilken typ av populism det går att finnas och b) se ifall någon förändring har skett i populistisk retorikstil mellan riksdagsvalen 2007 och 2015 i Finland. Min hypotes är att populistisk retorik har spridits från Sannfinländarna till andra partier och blivit allt vanligare efter riksdagsvalet 2011. Hypotesen baserar sig på Cas Muddes hypotes om populistisk zeitgeist. Jag kom fram till att antielitisk populism användes av Sannfinländarnas partiledare i intervjun från år 2007. Deras antielitiska populism var en blandning av anti-politik, anti-stat och anti-media. Sannfinländarna var även den enda partiledare som kritiserade Europeiska unionen. I intervjuerna från år 2015 förekom det däremot tre partiledare som använde sig av antielitisk populism. Partiledarna var Sannfinländarnas Timo Soini, Gröna förbundets Ville Niinistö och Vänsterförbundets Paavo Arhinmäki. Dessa tre partiledares användning av antielitisk populism skilde sig markant från de övriga partiledarna och därmed kan de anses ha varit antielitiska populisterna i finländsk kontext. Även om dessa tre partiledare använde antielitisk populism i hög grad, så fanns det skillnader mellan deras antielitiska retoriker. De alla hänvisade ofta till folket, men Niinistö och Arhinmäki kritiserade klart oftare andra politiker och partier, än vad Soini gjorde. Däremot kritiserade Arhinmäki inte lika mycket statens offentliga institutioner och tjänster, som till exempel Soini gjorde. Soini skilde sig från de två andra politikerna genom att vara den enda som kritiserade Europeiska unionen och media. Uteslutande populism förekom väldigt sällan i de intervjuerna som jag analyserade. Ganska sällan talades politikerna överlag om specifika befolkningsgrupper och när de gjorde det så var det i en neutral eller positiv bemärkelse. Ur min analys är det klart att en ökning i användningen av populistisk retorik har skett och att det inte längre var endast Sannfinländarnas partiledare Timo Soini som använde sig av antielitisk populism. Men att tala om att Muddes hypotes om populistisk zeitgeist är rådande i Finland vore vara en vågsam generalisering utifrån mitt begränsade material. För att förstärka mina resultat vore det nödvändigt att fortsätta analysen och inkludera till exempel mera intervjuer, valprogram, inlägg på sociala media och så vidare. Men utifrån mina resultat går det att märka att något har skett i Finland och att populistisk retorik kan de facto ha blivit vanligare. Ifall vi är trogna till Muddes hypotes, så kan Sannfinländarnas valframgång i riksdagsvalet 2011 vara åtminstone en av bakomliggande katalysatorer för att populistisk retorik har blivit vanligare i Finland och därmed spridits från ett parti till övriga.		
Avainsanat – Nyckelord – Keywords Populism, valretorik, riksdagsval, Finland, kvantitativ innehållsanalys		

Innehållsförteckning

1.	Inledning	1
2.1.	Vad är populism?.....	5
2.2.	Folket: En föreställd gemenskap?	10
3.	Tidigare forskning; Populistisk retorik och kommunikation	11
3.1.	Tidigare forskning i Finland.....	17
4.	Teori.....	21
4.1.	Hypotes och forskningsfrågor	25
4.2.	Relevans	27
5.	Forskningsdesign	29
5.1.	Material	29
5.2.	Metod.....	32
5.3.	Operationalisering	35
5.3.1.	Analysenhet - tunn populism	36
5.3.2.	Kodningen av antielitism	37
5.3.3.	Kodning av uteslutning	39
5.4.	Att bedöma populistisk retorik	40
5.4.1.	Tunn populism	40
5.4.2.	Tjock populism	40
6.	Situationen före riksdagsvalen 2007 och 2015	42
7.	Analys	44
7.1.	Tunn populism.....	44
7.2.	Tjock populism.....	46
7.2.1.	Antielitism.....	46
7.2.2.	Uteslutning	59
8.	Resultat.....	62
9.	Slutdiskussion	68

10.	Källförteckning	72
10.1.	Första handskällor	72
10.2.	Litteratur	72

Figur- och tabellförteckning

Figur 1.	Olika typer av populism och dess element	24
Tabell 1.	Regerings- och oppositionsställningen i riksdagen.....	42
Figur 2.	Andelen av tunn populism i intervjuerna	44
Figur 3.	Graden av tunn populism i intervjuerna	45
Figur 4.	Andelen av anti-politikpopulism i intervjuerna.....	47
Figur 5.	Graden av anti-politikpopulism i intervjuerna	48
Figur 6.	Andelen av anti-statpopulism i intervjuerna.....	50
Figur 7.	Graden av anti-statpopulism i intervjuerna	51
Figur 8.	Andelen av anti-mediapopulism i intervjuerna	53
Figur 9.	Graden av anti-mediapopulism i intervjuerna	54
Figur 10.	Andelen av övrig antielitisk populism i intervjuerna	55
Figur 11.	Graden av övrig antielitisk populism i intervjuerna	56
Figur 12.	Andelen av all antielitisk populism i intervjuerna.....	57
Figur 13.	Graden av all antielitisk populism i intervjuerna	59
Tabell 2.	Andelen negativa, positiva och neutrala utdrag i intervjuerna	60
Figur 14.	Tunn och tjock populism kombinerat.....	65

1. Inledning

”Hyvät ystävä, tuli iso jytky!”¹ ropade Sannfinländarnas dåvarande partiledare Timo Soini på våren 2011 framför partimedlemmarna, när partiet lyckades med en historisk valframgång i riksdagsvalet 2011. ”Jytky-året” som riksdagsvalet ofta kallas för, betydde att vi här i Finland fick se hur effektivt populism kan fungera som politisk retorik. Forskningen om populismen i Finland har länge kretsat endast kring Sannfinländarna, partiets partiledare Timo Soini och året 2011. Jag anser att forskningen om populism inte kan kretsa kring endast ett parti och en partiledare, utan populism bör undersökas i en bredare bemärkelse.

I den här avhandlingen kommer jag att belysa populismen i finländsk kontext ur en kommunikationsinriktad synvinkel. I avhandlingen kommer jag att analysera den retorik som finländska partiledare använde inför riksdagsvalen 2007 och 2015. Och dessutom kommer jag att granska vilka aktörer som använder sig av populism som en retorikstil och vilken typ av populism det går att finna hos partiledarna

I avhandlingen kommer jag att pröva Cas Muddes hypotes om populistisk zeitgeist (2004) och granska om populistisk kommunikation har blivit vanligare i Finland efter riksdagsvalet 2011. Valet att analysera partiledares retorik före riksdagsvalen 2007 och 2015 beror på av det så kallade Jytky-året 2011 och på Cas Muddes idé om populistisk zeitgeist. I riksdagsvalet 2011 lyckades Sannfinländska partiet få 19,1 procent av rösterna som var 15 procent mera än i riksdagsvalet 2007. Detta var historiskt för partiet och hela den finländska politiken. Varför riksdagsvalet 2011 är betydelsefullt för min avhandling beror på Cas Muddes hypotes om populistisk zeitgeist. Mudde argumenterar att populism de facto kan bli vanligare efter att ett populistiskt parti når stor valframgång. Mudde menar att detta kan leda till att även de mera etablerade så kallade mainstream-partierna, börjar utnyttja populism för att motarbeta den nya utmanaren (Mudde 2004, s.551).

För att pröva hypotesen använder jag Jagers och Walgraves (2007) definition om populism som en kommunikationsstil. Med hjälp av en kvantitativ innehållsanalys av intervjuer med partiledarna före riksdagsvalet 2007 och 2015 kartlägger jag deras retorik. Med hjälp av kartläggningen kommer jag att kunna granska om en förskjutning har skett

¹ Översättning: Goda vänner, det blev en stor skräll!

mot en mer populistisk kommunikationsstil. Resultaten av min analys kommer även att belysa vilka partiledare som har använt sig av populism i sin retorik och vilken typ av populism det går att hitta bland finländska partiledare.

Avhandlingen inleds med en diskussion om populism och hur fenomenet har forskats tidigare. Jag kommer att argumentera för varför populism bäst förstås som en kommunikationsstil. Till följande presenterar jag tidigare forskning om populism som en kommunikationsstil och vilka resultat forskningen har gett. Jag kommer även att gå igenom forskningen i Finland och resultaten av den.

Till följande presenterar jag min teori, hypotes och frågeställningar. Jag förklarar varför jag har valt riksdagsvalen 2007 och 2015 till min undersökning. Dessutom motiverar jag varför jag anser att Finland fungerar som ett bra exempel för att pröva Muddes hypotes om populistisk zeitgeist. Teorikapitlet avslutas med en diskussion om avhandlingens vetenskapliga och samhällseliga relevans.

Forskningsfrågorna är:

- Vilka partiledare utnyttjade inför riksdagsvalen 2007 och 2015 populistisk retorik i sina uttalanden och vilken typ av populism förekommer utifrån Jagers och Walgraves definition av populism?
- Har det skett någon förändring i användningen av populistisk retorik mellan riksdagsvalen 2007 och 2015 i Finland?

Följande steg är att presentera mitt material och min metod. Materialet består av intervjuer med partiledare gjorda inför riksdagsvalen 2007 och 2015. Materialet har arkiverats av Yle. I samband med att jag presenterar materialet kommer jag även att föra en diskussion om materialets för- och nackdelar.

Min metod är kvantitativ innehållsanalys. Första steget blir att göra ett förval av analysenheterna, där jag söker fram textenheter som kan klassificeras som *tunn* populism². Tunn populism innebär att textenheten har en hänvisning till befolkningen och fungerar som en slags heuristisk verktyg för att gå vidare i analysen och finna element av tjock populism³. Till följande fortsätter jag med att analysera de förvalda analysenheterna

² Eng. Thin populism

³ Eng. Thick populism

för att se vilka enheter som kan klassificeras som *tjock* populism. Tjock populism bygger på tunn populism och bör innehålla antielitiska och/eller uteslutningsdiskurser⁴.

Efter att ha presenterat min metod och material kommer jag att inleda själva analysen. Jag inleder analysen med att först beskriva bakgrunden till riksdagsvalen 2007 och 2015. Bakgrunden är viktig för att senare kunna diskutera hur till exempel oppositionskap kan ha påverkat på retoriken och därmed resultatet. I analysen framförs textenheterna från intervjuerna 2007 och 2015 som kan kategoriseras som tunn respektive tjock populism. I analyskapitlet kommer jag att presentera olika typer av antielitisk populism. Antielitismen kan vara riktad mot till exempel andra politiker, partier, Europeiska unionen, välfärdsstatens institutioner, journalister, media eller vetenskap. Efter att jag presenterat de olika formerna av antielitism som finns i mina förvalda enheter skilt för sig, kommer jag att framställa en figur där antielitisk populism presenteras som en helhet. Denna figur kommer att synliggöra antielitisk populism bland partiledarna från år 2007 och 2015.

Följande steg är att koda uteslutningsretorik ur de förvalda analysenheterna. Uteslutningsretorik belyser hur partiledarna talar om olika befolkningsgrupper som till exempel invandrare. Lyfter partiledarna fram positiva, neutrala eller negativa egenskaper då de talar om olika befolkningsgrupper?

På basen av min analys kommer jag fram till ett resultat som besvarar frågan vilka partiledare kan anses ha använt populism i sin valretorik under riksdagsvalen 2007 och 2015 och även vilken typ av populism som förekommit. För att sedan kunna svara på om en förändring har skett och om Muddes hypotes om populistisk zeitgeist är hållbar i finländsk kontext jämför jag resultaten från år 2007 och 2015. För att kunna se ifall populism har blivit vanligare och spridits från ett parti till andra partier.

På basen av resultaten förs en slutdiskussion om populismen i Finland och en kritisk diskussion om Muddes hypotes om populistisk zeitgeist. Slutligen för jag även en diskussion om fortsatt forskning kring temat finländsk populism.

Avsikten med avhandlingen är att synliggöra om populistisk retorik kan förekomma oberoende av politikerns och partiets ideologiska riktning. Dessutom vill jag bidra till att forskning om finländsk populism inte endast kretsar kring ett parti, utan att fenomenet populism ses i en bredare bemärkelse.

⁴ Eng. Exclusionary

2. Problematiken med populism

För att inleda diskussionen är det bäst att börja med att belysa problematiken kring begreppet populism. Populism är rankad som ett av de mest använda och forskade begreppen i samtida samhällsvetenskapliga studier. Även om begreppet används aktivt, saknar begreppet en klar och allmänt accepterad definition. Forskare har i många artiklar och essäer försökt definiera begreppet och klargöra vad populism innebär och hur begreppet bör operationaliseras för empirisk forskning (Aalberg et al. 2016, s.12). Populism är dessutom ett begrepp som ofta används av politiker och media för att skymfa sina motståndare. Därför anser vissa att begreppet förlorat sin mening och därmed är ett fenomen som är omöjligt att undersökas.

För att göra det fenomenet ännu knepigare, har begreppet inte endast använts för att enbart skymfa sina motståndare, utan även för det motsatta. President Obamas citat nedan fungerar som ett perfekt exempel på detta.

“Somebody else who has never shown any regard for workers, refusing to utter the name of He-Who-Must-Not-Be-Named, doesn’t suddenly become a populist because they say something controversial in order to win votes. That’s not the measure of populism. That’s nativism. Or xenophobia. Or worse. Or it’s just cynicism. I would just advise everybody, be careful about suddenly attributing to whoever pops up at a time of economic anxiety the label that they’re a populist. Where have they been? Have they been on the front lines working on behalf of working people? Have they been carrying the laboring and ordinary to open up opportunity for more people? Lifelong neo-Marxist politicians like Sen. Bernie Sanders, deserve the title of being described as a populist.” (President Obama’s News Conference, 29.6.2016).”

Citatet ovan var en av huvudorsakerna till varför jag personligen blev intresserad av populism. Jag påstår inte att Obama har rätt eller fel, men jag fann något intressant i det han sade år 2016. Det är till exempel svårt för mig att tänka att president Niinistö skulle kalla någon för en populist för att stödja hen. Därmed vaknade frågan hos mig vad som egentligen är populism och hur bör man definiera vem som är en populist eller inte är det.

Benjamin Moffitt anser att just på grund av att begreppet är så svårt att definiera och att det orsakat en vild debatt bland samtida akademiker, måste det finnas något intressant i fenomenet som kräver fortsatt forskning (Moffitt 2016, s.11). Personligen håller jag med

Moffitt och anser att mera forskning om populism bör göras. För att kunna forska i något bör ändå fenomenet som man forskar i först definieras.

Begreppet populism är inte nytt. Dess rötter sägs sträcka sig tillbaka till slutet av 1800-talet till Ryssland och USA. Då fanns det två politiska rörelser som sägs ha varit populistiska: Populist Party i USA och den så kallade Narodniki-rörelsen i Ryssland. Trots att det fanns skillnader mellan rörelserna hade de ändå en likhet - båda rörelserna definierade sig som populistiska. Det populistiska partiet i USA var en massrörelse, där bönderna krävde en förändring i det politiska systemet (Mudde och Kaltwasser 2012, s.3-4). Narodniki-rörelsen var däremot en grupp av intellektuella borgare, som romantiserade livet och levnadssättet på landsbygden. De ville upprätthålla den romantiserade bilden av landsbygden som de hade. Tanken bakom rörelsen var att dämpa den revolutionära landsbygdsbefolkningen och uppfostra den till goda medborgare (Moffitt 2016, s.13).

Före andra världskriget fanns det politiker i Latinamerika som hade populistiska drag. Juan Domingo Perón i Argentina och Getulio Vargas i Brasilien har lyfts fram som exempel på populisterna i regionen. Dessa politiker presenterade ett alternativ till vänstern i Latinamerika på grund av att de inte talade endast för arbetarfolket, utan påstod att representera hela befolkningen. Dessa politiker brukar oftast ses som karismatiska ledare, som har bidragit till en av definitionerna av populism (Mudde och Kaltwasser 2012, s.3-4).

Före andra världskriget var det närmast historiker som var intresserade av populism och av populistiska rörelser. Men från och med att populism blev vanligare i Västeuropa och i USA inledde samhällsvetenskaplig forskning om ämnet (Moffitt 2016, s.13).

Nutida forskning om populism inleddes i slutet av 1980-talet och i början av 1990-talet i samband med att ”ny populism” fick fotfäste i Europa. I samband med detta politiska fenomen ökade forskningen om populism drastiskt inom samhällsvetenskaperna. Samtida akademiker har dock inte kunna komma överens om en gemensam definition på vad populism är och var gränsen bör dras mellan vem som är populist och inte är det. En striktare definition behövs för att kunna forska fenomenet.

2.1. Vad är populism?

Politiker som Jörg Haider, Jean-Marie Le Pen, Umberto Bossi och möjligen även Timo Soini är alla en del av ”den nya populismens” våg i Europa. På grund av att dessa politiker

har lyckats få fotfäste i Europas politiska landskap har även mycket forskning gjorts om populism. Den har bidragit till debatten om hur populism bör definieras och utforskas.

Problemet med att definiera fenomenet kvarstår ändå på grund av att populism har förekommit och förekommer i så många olika former hos både höger- och vänsterpolitiker. Populism har dessutom definierats på olika sätt beroende på tid och plats. I Latinamerika har populism länge varit förknippat med karismatiska ledare, som driver en vänsterideologi i en löst organiserad organisation. Populismen i Europa däremot har oftast förknippats med den radikala högern. Under USA:s förra presidentval såg vi kandidater som Donald Trump och Bernie Sanders, som båda har blivit stämplade som populist. På grund av att populismen kan se så annorlunda ut, saknas en strikt definition om vad det egentligen innebär att vara populist. I forskningen lyfts olika teoretiska tillvägagångssätt fram. De här olika sätten påverkar på forskningens metodologi och resultat. Även om definitionerna varierar, finns det något gemensamt mellan dem. Nästan alla definitionerna anser att ”folket” är ett viktigt element när det kommer till att definiera populismen.

Att definiera populism som en ideologi har varit populärt under 2000-talet (Moffitt 2016, s.18). Cas Mudde (2007) definierade populism som en tunn-central ideologi, var samhället är tudelat i ”det sanna folket” och ”korrumpierade eliten”. Mudde menar att populismen är en politik som bör vara ett uttryck för allmänvilja, vilket anses vara det viktigaste i demokratin (Mudde 2007, s.23). Populism är en monistisk ideologi som står emot pluralism tänkande. Mudde menar att populism inte ser demokratin som en fiende, utan konsensustänkandet och de etablerade partierna som inte motsvarar majoritetens vilja (Mudde 2007, s.151). Den ideologiska definitionen lyckas vara trogen till populismens etymologi *populus* (folket). Då man talar om populism kan man inte fränse behovet att tala om folket och vad det innebär i diverse definitionerna.

Även om Mudde i sin bok (2007) använder sig av högerpopulistiska partier som exempel av populism, menar han att populismen inte är bunden till endast högern. Han anser att populism fungerar som en tunn central ideologi som kan appliceras på övriga så kallade tjocka ideologier som till exempel konservatism eller socialism (Moffitt 2016, s.18).

Daniele Caramani har jämfört populism och teknokrati som alternativa former av politisk representation. Hon gör en analys av kritiken mot representativ demokrati ur både populistisk och teknokratisk synpunkt. Hon argumenterar för att populisterna anser att

partier inte längre representerar folket. Hon anser att partierna representerar staten och att partierna fungerar endast som en del av förvaltningen. Den teknokratiska kritiken mot representativ demokrati är däremot att partierna är för upptagna med att läsa av folkopinionen och att försöka agera enligt den för att vinna i val. Detta orsakar enligt den teknokratiska kritiken att partierna inte kan göra rationella beslut (Caramani 2017, s.58). Hon fortsätter med att konstatera att bägge alternativa formerna, alltså teknokrati och populism, är anti-parti. Med anti-parti menar hon att populism och teknokrati ser det moderna partiväsendet som det största hindret för allmänhetens bästa (Caramani 2017, s.60).

Caramani menar att populism och teknokrati har en hel del gemensamt. Hon säger att i bägge alternativen antar man att det finns någon slags gemensamt allmänintresse för ett land, som dessutom är möjligt att finna. Detta betyder även att det inte kan finnas någon pluralitet i politiken, för både inom populismen och inom teknokratin anser man att det finns en sanning om samhällets bästa som är odiskutabel. Därmed presenteras populism och teknokrati som anti-ideologiska. Caramani fortsätter med att säga populism och teknokrati är elitiska för att förtroendet ligger hos en ledare, som enligt den populistiska synen motsvarar folkets vilja med att vara integrerad till folket, *a common man* (Caramani 2017, s.60-61). Caramani lyfter väl upp paradoxen i populismen. Populister säger sig vara antielitiska och kritiserar den rådande eliten, men samtidigt är de själva de som ska styra folket enligt sanningen om allmänhetens vilja, som de anser sig ha en kännedom om. Med andra ord handlar populism om en strid mot den rådande i hegemonin i samhället.

Populism skiljer sig dock starkt från teknokrati. Den teknokratiska disciplinen anser att allmänintresse kan nås genom rationell spekulering och vetenskap, när igen populistiska disciplinen anser att detta kan nås genom att ”lyssna på folket”. Detta innebär att populister försöker bevisa att de förstår folket och att de är en del av folket.. Caramani säger att detta kan förklara varför populister kommunicerar och betar sig på ett visst sätt. För en populist är deskriptiv representation ett måste, medan det för teknokrater inte är önskvärt (Caramani 2017, s.62).

Med populism som en politisk strategi anser man inte populism som en ideologi eller som politiska värderingar, utan som relationen mellan politikerna och deras följare samt den strategi som ledaren använder för att mobilisera väljare (Moffitt 2016, s.20). Relationen består av en direkt kommunikation mellan folket och populisterna. Kurt Weyland anser att populism är en politisk strategi som en politiker använder för att få så mycket stöd som

möjligt och för att behålla makten. Weylands definition bygger på en latinamerikansk kontext och på de karismatiska populistiska ledare som varit framgångsrika i regionen (Weyland 2001). Karisma eller *the populist mood* är ett sätt att agera och göra politik som är annorlunda än den politik de etablerade politikerna använder sig av. Politiken bör vara ”enkel” och ledaren bör presentera sig själv på ett sätt som väcker känslor i folket. Ledaren ska visa att hen är nära folket och bete sig som en av dem (Canovan 1999, s.6).

Enligt definitionen ovan handlar populism alltså inte om några vissa politiska och ideologiska värderingar, eller om en alternativ form av representation som i de första definitionerna. Istället handlar populism om hur en ledare lyckas få massorna på sin sida i ett löst organiserat parti eller en löst organiserad rörelse. Som jag redan ovan nämnde är den karismatiska ledaren i centrum av denna definition. Det här innebär att det går att göra en empirisk forskning om populistiska ledare. Men deras politik är inte den drivande faktorn till att de är populist. Istället är det den direkta relationen mellan ledaren och väljarna som gör en till populist. Definition frånsér dock den klassiska diskussionen om ”folket”, som ligger i fokus i övriga definitioner (Moffitt 2016, s.21).

Den strategiska definitionen har rätt i att lyfta fram karismatiska ledare i fokus, men definitionen är väldigt svag och täcker även sociala rörelser, som vanligtvis inte ses som populistiska. Definitionens stora svaghet ligger i det att alla massrörelser kan ses som populistiska, utan att se på själva kontexten av rörelsen. Benjamin Moffitt lyfter fram problemet med definitionen genom att populism nödvändigtvis inte förekommer endast i samband med svag partidisciplin, utan kan även förekomma i samband med strikt partidisciplin som Le Pens Front National (Moffitt 2016, s.20).

Att tala om karisma och karismatiska ledare är även problematiskt. Karisma är väldigt subjektivt och därmed blir begreppet svårt att definiera vetenskapligt. Vissa egenskaper kan se av någon som karismatiska, när samma egenskap kan av någon annan ses som störande eller tråkiga.

Populism kan också forskas som skapandet av diskurser. Lika som i den ideologiska definitionen handlar populism om att göra skillnad mellan folket och eliten, som står i vägen för majoritetensvilja. Skillnaden är att man inte antar att populism är en ideologi, utan istället en politisk diskurs som kan ses i tal och text (Moffitt 2016, s.21). Styrkan med denna definition är att man inte fokuserar på aktörer och definierar populism enligt dem, utan istället definierar man populism som ett sätt att kommunicera.

Caramanis argument om att populism kräver deskriptiv representation för att mobilisera väljare stöder denna tanke. För att en populist ska få stöd bör hen använda vissa diskurser som motsvarar hennes väljares önskemål och sätt att kommunicera (Caramani 2017, s.62). Det är inget misstag att populisterna undviker svåra begrepp inom politiken och utnyttjar däremot enkelt förstådda ord och skapar slogans och singlament

Att se populism som diskurser har även den styrkan att man inte behöver kategorisera populism tillsammans med andra ideologier, som kan vara problematiskt och missledande. Populism har till exempel inget manifest eller bärare som andra ideologier. Därmed saknar populism någon slags ideologisk bakgrund, något som samtida populisterna kunde hänvisa till. Tunna ideologier, som feminism och ekologism, har med tiden blivit klarare och tydligare och utvecklats till så kallade tjocka ideologier (Moffitt 2016, s.29). Samma kan man inte säga om populism. Även om populismens rötter kan ses sträcka sig tillbaka till slutet på 1800-talet har inte populism som en ideologi blivit alls klarare eller tydligare.

Det finns dessutom många populistiska aktörer från både högern och vänstern i Europa, som inte har någon gemensam ideologisk koppling. Det finns även populistiska partier som kopplar ihop värden från både högern och vänstern (Stanyer, Salgado och Strömbäck 2017, s.356). Canovan påpekar att de värden som ses vara antielitiska varierar mellan olika kontexter. Canovan påpekar att i till exempel Västeuropa brukar populisterna motsätta sig bland annat globalisering, multikulturalism, liberala värden och individualism. Dessa motsättningar kan ses som en alternativ världsbild och därmed som en egen ideologi. Men i en annan kontext kan antielitism bestå av andra motsättningar och element, som motsätter sig den rådande hegemonin. Detta innebär att en gemensam populistisk ideologi är så gott som omöjligt att skapa (Canovan 1999, s.4).

Därmed anser jag att populism inte bör ses som en ideologi bland många andra eller som en strategi som kretsar kring en karismatisk ledare, utan snarare som en retorikstil, som strävar efter att mobilisera väljare runt en ledare eller parti som påstår sig att stå för allmänhetens vilja och skapar en föreställd gemenskap genom teckensystem. Definitionens största styrka ligger i det att man inte i förhand behöver göra något antagande om vem som är populist, utan istället kommer man fram till det med att analysera aktörernas kommunikation. Definitionen är dessutom trogen till populismens etymologi *populus*, där folket är fokus.

2.2. Folket: En föreställd gemenskap?

När man talar om populism så är begreppet *folket* centralt. Detta är även något som största delen av samtida forskare anser att är ett centralt begrepp inom populismen. Folket är dock inte någon på förhand bestämd grupp av människor, utan tanken om gemenskapen skapas genom diskurser.

Benedict Anderson talar om föreställd gemenskap, som bygger på ett band mellan människor som skapats på något annat sätt än interaktion ansikte mot ansikte. Anderson menar att medlemmarna i dessa gemenskaper har förts samman av en idé om till exempel en nation. För att upprätthålla eller skapa gemenskap behövs olika teckensystem och mediabilder - *diskurser* (Seppänen och Väliverronen 2012, s.113-114).

När en politiker talar om folket bygger det sig på en föreställd gemenskap om ett folk. Till detta folk hör en stor grupp av människor som inte någonsin har träffat varandra, men de anta att höras till en gemenskap på grund av de diskurser som politikern använder sig av. Inom politiken sker detta till exempel under valkampanjer, då partier försöker mobilisera en stor skara människor under en föreställd gemenskap om till exempel finländska folket, skattebetalarna, väljarna och så vidare. Seppänen och Väliverronen lyfter fram hur Gröna förbundet under riksdagsvalet 2011 använde sig av lejonvapnet under temat Ett nytt Finland (Seppänen och Väliverronen 2012, s.115). Detta är ett bra exempel hur partier försöker skapa en gemenskap genom att använda en viss symbol som har till exempel en nationalistisk koppling.

Liknande symboler och tecken utnyttjas av populister för att skapa en gemenskap om folket. Detta kan göras med hjälp av att används begrepp som *oss*, *vi*, *finländare* och så vidare. Föreställda gemenskap om folket bygger alltså på diskurser som berör en stor massa av människor och skapar en föreställd gemenskap om folket.

Att höra till folket bygger därmed inte på några individuella egenskaper, utan på diskurser som skapar en bild av tillhörighet. Tillhörigheten kan vara stark eller svag beroende på hur bra politiker har lyckats att utnyttja de teckensystem som har en emotionell laddning för den publiken hen talar för.

3. Tidigare forskning; Populistisk retorik och kommunikation

Att se populism som en kommunikationsstil har blivit populärare under 2010-talet. Dock finns det ännu relativt få studier där man har prövat denna definition empiriskt (Stanyer, Salgado och Strömbäck 2017, s.355). I definitionen frångår man från att konstatera att populism är en ideologi, utan ser snarare på hur politiker kommunicerar, hens retorik, vilken innebörd medierna har och hur folket tolkar och reagerar till kommunikationen. Allt detta vore intressant att forska i, men i denna avhandling kommer jag att hålla mig till den första aspekten av kommunikationen, nämligen till utbudet. Därmed undviker jag att använda termen politisk kommunikation, utan istället använder jag mig till populistisk retorik

Det finns två sätt att studera populistisk retorik. Det första sättet ligger nära den ideologiska definitionen av populism, där man fokuserar sig först på aktören och hur hen (som populist) kommunicerar och vilken taktik hen använder i sin kommunikation. Det andra sättet att studera populistisk retorik är att först identifiera hur populistisk retorik ser ut och på basis av det avgöra vem som utnyttjar det. Skillnaden är att i den första förstår man populism som en ideologi, som påverkar sättet att kommunicera. I den andra anser man att populism är ett sätt att kommunicera (Stanyer, Salgado och Strömbäck 2017, s.353). Styrkan i det andra sättet att studera populism är att man i sin analys kan inkludera alla politiska aktörer. Däremot i den första fokuserar man på aktören som först definierats som populist av till exempel tidigare forskare.

Genom att inkludera många aktörer kan man dessutom se att vissa politiker som anses vara populisterna de facto inte alltid är det eller är det i olika grad beroende på tid och plats. Dessutom kan man även komma fram till att vissa som inte har blivit stämplade som populisterna, nog använder sig av en populistisk retorik.

Jagers och Walgrave har skapat en definition om populism som består av två element *tunn* och *tjock* populism. Tunn populism innebär att man i sin retorik hänvisar till folket, alltså skapar en föreställd gemenskap genom olika teckensystem som har en bindande effekt bland människor. Att endast hänvisa till folket är dock inte ännu populism. I största delen av definitionerna består populismen av två andra element: antielitism och exkludering/uteslutning av en eller flera folkgrupper, som enligt populisterna inte delar det "sanna folkets" värderingar och normer och ses som ett hot mot folket. Antielitism och uteslutning kallar Jagers och Walgrave för tjock populism. När en aktör använder sig av

en retorik som innehåller alla tre element av populism, kan aktören ses använda sig av en full populistisk retorikstil (Jagers och Walgrave 2007, s.324).

Denna begreppsbildning av populism möjliggör en empirisk kvantitativ innehållsanalys av politiska aktörers retorik. Jagers och Walgrave började med att göra ett förval ur sitt material med hjälp av definitionen av tunn populism. På det här sättet kunde de göra ett urval på de textenheter, i vilka aktörerna har hänvisat till folket och olika befolkningsgrupper. Efter att de gjort ett första urval fortsatte de sin analys genom att granska vilka aktörers retorik fyller kraven av tjock populism. På detta sätt kunde de empiriskt konstatera vilka politiker som använde sig av en populistisk retorik och vilken typ av populism användes.

För att testa denna definition analyserade och jämförde Jagers och Walgrave sex belgiska partiers externa kommunikation mellan åren 1999-2001. Deras data bestod av 20 stycken 10 minuter långa tv-sändningar per parti mellan åren 1999-2001, som var slumpmässigt valda. Totalt bestod materialet av ungefär 20 timmar av PPB:s (political party broadcast), av vilka de utvalde enligt deras idé om tunn populism 1 200 analysenheter. De fungerade som fortsatt forskningsdata för att en analys av vilka partier som använde sig av populistisk retorik, som innebär att man i retoriken utnyttjar antielitism och/eller uteslutning av en viss befolkningsgrupp(er).

Jagers och Walgrave kunde påvisa att deras hypotes om att partiet Vlaams Blok använde sig av en mer populistisk retorikstil var hållbar. Vlaams Bloks hänvisade klart oftare till folket än de övriga partierna gjorde. Forskarna lade även märke i att oppositionspartierna hänvisade oftare i sin retorik till populationen än vad regeringspartierna gjorde. Detta kan förklaras med att oppositionspartierna utnyttjar tunn populism för att utmana regeringspartierna genom att identifiera sig själv med folket och legitimera sina motstridiga åsikter gentemot regeringens förda politik. Jagers och Walgrave visade dock att även om tunn populism användes oftare av oppositionspartierna än regeringspartierna, så förekom det mycket synligare i Vlaams Bloks retorik, än hos de övriga oppositionspartierna (Jagers och Walgrave 2007, s.328).

Därtill innehöll Vlaams Bloks retorik klart mera diskurser som anti- stat, anti-politik och anti- media än i de övriga fem partiers PPB:s. I alla sex partier fanns en del anti-politikdiskurser, speciellt i oppositionspartierna, men hos Vlaams Bloks var det överallt närvarande (Jagers och Walgrave, s.330). Största delen av partierna talade om vissa

befolkningsgrupper enbart neutralt, vilket innebär att de inte berömde eller fördömde specifika befolkningsgrupper. Endast Vlaams Blok utnyttjade negativa diskurser när de talar om olika befolkningsgrupper och kan därmed ses ha använt sig även av uteslutande populism (Jagers och Walgrave 2007, s.331).

En jämförelse mellan Vlaam Bloks retorik och de övriga fem partierna visar att Vlaams Blok använde en klart mer populistisk retorik, där både tunn populismens och tjock populismens krav uppfylldes. Alla partier hänvisade till en viss grad till befolkningen och kan därmed anses använt sig av tunn populism som en retorikstil, men i Vlaams Bloks fall hänvisades till befolkningen klart oftare. Vlaams Blok utnyttjade även mera antietablissemangdiskurser än de övriga partierna, men var inte det enda parti som gjorde det. Vlaams Blok var däremot det enda parti som exkluderade vissa befolkningsgrupper i sin retorik, när övriga partier talade antingen positivt eller neutralt om specifika befolkningsgrupper. Summa summarum kan det sägas att Vlaams Blok använde ett textbokexempel av full populism i politisk retorik.

I Jagers och Walgraves definition finns element från Muddes (2007) tunna centrala ideologi. I båda definitionerna lyfter man fram hur populisterna ser samhället tudelat mellan ”det sanna folket” och ”den korrumperade eliten”. Hela Jagers och Walgraves definition av populism kretsar kring just denna tankegång. En populist påstår sig att tala för folket, men för att lyckas med detta måste politikern på något vis dra en gräns om vem som hör till detta folk. Det här gör politikerna genom att hänvisa till ”de andra” och på så sätt visa vem som inte hör till ”folket”. Detta framgår i Jagers och Walgraves tudelning i tunn och tjock populism. Tjocka populismen består av ”de andra” som inte hör till folket, den föreställda gemenskapen. Definitionen lyfter fram den framställda relationen mellan *vi* mot *eliten och de andra*, som ses av populisterna som hotet och problemet för det ”sanna folket”.

Jagers och Walgrave gör det dock klart att de inte anser att populism är en ideologi som Mudde syftar på. Jagers och Walgrave argumenterar genom att säga att det inte är bara populisterna som refererar till folket, utan att referera till folket är något som alltid förekommit i politiken. Därmed kan man inte påstå att populism är en ideologi, utan snarare retorikstil som bygger sig på vissa diskurser (Jagers och Walgrave 2007).

En annan styrka i Jagers och Walgraves definition är att den inte utgår från hur en populist kommunicerar, utan istället från vad som gör att en aktör kan anses använda sig av en

populistisk retorik. Med andra ord är deras metod kommunikationscentrerad och inte aktörcentrerad. Styrkan med detta är att man inte behöver göra några antaganden vem som är populist/ inte är det, utan att man i stället granskar det empiriskt, genom att analysera politikernas retorik.

Jagers och Walgrave visade dessutom att det går att finna olika typer av populism t.ex. antielitisk populism, uteslutningspopulism och full populism (Jagers och Walgrave 2007, s.334). Mera om detta senare.

Benjamin Moffitt påpekar i sin bok *The global rise of populism: Performance, political style and representation* att Jagers och Walgrave⁵ enbart syftar på retoriken och gör en innehållsanalys av det. Moffitt anser att detta inte är tillräckligt för att vara en teori om kommunikation, utan närmare om retorik. Moffitt hävdar att kommunikation innebär även bland annat aktörens kroppsspråk, klädsel och språkbruket (Moffitt 2016, s.31). Personligen anser jag att Moffitt har en bra poäng i att påpeka att Jagers och Walgraves metod inte lyfter fram mera aspekter än den retoriska, men detta betyder inte att Jagers och Walgraves definition är svag. Dess styrka ligger i att analysera retoriken. Man kan alltså säga att Jagers och Walgraves undersökning är en kvantitativ innehållsanalys av retorik eller diskurser, snarare än en forskning om kommunikationsstil.

Tre italienska forskare har gjort en studie där de använder sig av Jagers och Walgraves definition för att göra en komparativ forskning om populism i Europa, USA och Latinamerika. Deras studie gick ut på att analysera 83 politiska ledares retorik på Facebook och granska om det finns en variation mellan populistiska och icke-populistiska ledares Facebook-inlägg, samt ifall det finns någon skillnad mellan världsdelarna. Deras hypotes är att se om populism som retorikstil har blivit vanligare på Facebook bland politiska ledare. Hypotesen baserar sig på Muddes hypotes om populistisk zeitgeist (Zulianello, Albertini och Ceccobelli 2018, s.440).

Resultaten i studien är intressanta. Zulianello, Albertini och Ceccobelli kom fram till att idén om populistisk zeitgeist inte var hållbar på Facebook under den valda tidsperioden (1.9.2012–31.10.2014). Forskarna kom också fram till att även om Latinamerika har setts som fruktsamt område för populisterna av samtida forskare, så förekom det inte någon större variation i mängden av politiska ledare som använde populistisk retorik mellan världsdelarna (Zulianello, Albertini och Ceccobelli 2018, s.452-453).

⁵ Jagers och Walgrave använde sig av termen ”populism as political communication style”

Artikeln är på många sätt relevant även för min egen forskning. Forskarna använde sig av samma definition av populism som Jagers och Walgrave. Dessutom granskade de om populism hade blivit vanligare, som Mudde redan år 2004 antydde att kunde hända. De tacklade problemet empiriskt med att undersöka Facebook-inlägg och gjorde en innehållsanalys av dem. De använde sig av en kodbok, som byggde sig på definitionen av tunn och tjock populism. Positivt med artikeln är att den visar att en empirisk forskning om populism som retorikstil är möjligt att göra oberoende av tid och plats.

Forskarna för även en bra slutdiskussion om sina resultat. De lyckades visa att populistisk zeitgeist inte var hållbar i deras forskning, men sade att deras forskning endast baserar sig på en period på två år. De menar att populismen kan smittas, men för att kunna märka det skulle det krävas en längre tidsperiod (Zulianello, Albertini och Ceccobelli 2018, s.454). Detta innebär att de inte förkastar Muddes hypotes om populistisk zeitgeist, utan uppmanar till fortsatt empirisk forskning. Forskarna påpekar att till exempel Brexit och Donald Trumps valkampanj är händelser som kan orsaka att populism som en retorikstil kan bli allt populärare även bland de mera etablerade ”mainstream” politiker. Kan man då anta året 2011 har haft en sådan påverkan i Finland?

Forskarna Casero-Ripollés, Sintés-Olivella och Franch från Blanquerna - Universitat Ramon Llull Andreu har gjort en studie om Podemos och partiledaren Pablo Iglesias användning av Twitter under Spaniens parlamentsval år 2016. Forskarna undersökte partiets och partiledarens retorik och försökte avgöra till vilken grad deras retorik kan ses vara populistisk och ifall det finns en skillnad mellan partiets och partiledaren Iglesias retorik på Twitter (Casero-Ripollés, Sintés-Olivella och Franch 2017).

De definierar populism som en kommunikationsstil som bygger på fyra element: den kommunikativa konstruktionen av ett folk, antielitism, uteslutning av en viss befolkningsgrupp och narrativ av en kris. De tre första elementen är samma som de ovanstående tidigare forskningarna har utnyttjat. Narrativ av en kris är däremot ett till element, som under senaste åren fått mera uppmärksamhet av samtida forskare. Benjamin Moffitt anser att tala om en kris är en del av populistisk retorik. Som kris kan ses t.ex. finanskrisen, kapitalism, invandring, militärhot och så vidare. Krisen kan vara realistisk eller orealistisk. Populister utnyttjar dessa ”kriser” för att visa till åhörarna hur dåligt politiken fungerar och hur de kan ge snabba lösningar på svåra problem (Moffitt 2016, s.45).

Casero-Ripollés, Sintes-Olivella och Franch använde sig av en kvantitativ innehållsanalys var de analyserade 2612 Twitter-inlägg. Resultaten visar att 51,9 procent av partiet Podemos kommunikation på Twitter har element av populism, när ledaren Pablo Iglesias hade endast 28,7 procent. Av partiets Twitter-inlägg var 18 procent antielitistiska, när igen Iglesias privata Twitter innehöll endast fyra procent antielitistiska inlägg. Stor skillnad fanns även i hur ofta partiet använde en narrativ av någon slags kris i jämförelse med partiledaren Iglesias. Endast tre procent av Iglesias Twitter-inlägg innehöll det, när partiet däremot 11,4 procent (Casero-Ripollés, Sintes-Olivella och Franch 2017, s.993-997).

Gemensamt för partiet och partiledaren var att båda utnyttjade konstruktionen av folket i kommunikation väldigt flitigt. Gemensamt var även att båda undvek uteslutningsretoriken, som var kring fem procent i bägge fall. (Casero-Ripollés, Sintes-Olivella och Franch 2017, s.997). Detta bekräftar även Jagers och Walgraves antagande om att vänster-populister använder sig klart mindre av uteslutningsretorik än högerpopulister (Jagers och Walgrave 2007, s.334). Därmed kan partiet Podemos och partiledaren Pablo Iglesias ses ha använt sig av en antielitistisk populism i sin retorik.

I artikeln för författarna en slutdiskussion över hur partiets och ledarens Twitter egentligen kompletterade varandra. Ledaren gav mera en personlig bild av sig själv som *the common man*, medan partiet förde fram mera politik som kritiserade etablissemang och eliten. Forskarna har rätt i att påpeka att partiets och partiledarens Twitter inte skall ses som skilda kommunikationskanaler, utan snarare som en helhet som baserar sig på antielitistisk populism (Casero-Ripollés, Sintes-Olivella och Franch 2017, s.998).

I slutet av artikeln konstaterar forskarna: "Unlike right-wing populism, Podemos does not want to put an end to democracy, but rather to reform it. In this sense, its antielitism is constructive, not just destructive." (Casero-Ripollés, Sintes-Olivella och Franch 2017, s.998). Detta antagande strider emot största delen av samtida forskarens syn på högerpopulism. Högerpopulister påstår sig att inte bestrida demokratin, utan vill föra demokratin närmare folket. Högerpopulister kritiserar den liberala demokratin, som de anser stå i vägen för den allmänna viljan (Mudde 2007, s.23). Hela idén med populism är att föra beslutfattande tillbaka till folket, oberoende om partiet befinner sig på högern eller vänstern. Må hända att forskarna syftade på just liberal demokrati med begreppet democracy. Det skulle betyda att deras antagande inte strider emot konsensusen bland forskarna.

Artikeln metod bygger på liknande element som Jagers och Walgraves metod, men är inte helt identisk. Jagers och Walgrave använde tunn populism som ett slags heuristiskt verktyg, där de först upptäckte populismens grund i retoriken, alltså hänvisning till folket. Efter att funnit dessa textenheter var en hänvisning förekommer, kodade de fram tjock populism utifrån de förvalda textenheterna. Casero-Ripollés, Sintes-Olivella och Franch hoppade över förvalet och kodade hela materialet. Detta innebär att de hade textenheter som de kategoriserat till exempel som antielitisk populism, men enheten saknade en referens till folket. Ur en teoretisk synvinkel är skillnaden väldigt stor och avgörande. Om en textenhet inte har en hänvisning till folket eller befolkningsgrupp kan den inte bli kategoriserad som populistisk. I så fall skulle ju till exempel all antielitism kunna ses som populistisk och då skulle begreppet populism förlora sin mening. Därmed anser jag att forskarna har misslyckats med att vara trogen till populismens etymologi, som leder till att deras resultat bör ifrågasättas. Ifall tunn populism inte förekommer i samband med antielitism och eller uteslutning bör textenheten inte ses som populistisk.

3.1. Tidigare forskning i Finland

Enligt Cristian Norocel har populism förekommit i Finland mycket längre än i de övriga nordiska länderna. Det finska agrar-populistiska partiet Finlands landsbygdsparti grundades år 1959 och var aktiv i finländsk politik till år 1995 då partiet upplöstes och många av dess medlemmar bytte till det nygrundade partiet Sannfinländarna (Norocel 2016, s.42).

Tidigare forskning om Finlands landsbygdsparti har handlat om hur partiet och ledaren Veikko Vennamo lyckades utnyttja den nya situationen i Finland med en ojämnt fördelad industrialisering, urbanisering och emigration som ledde till strukturförändring i det finska samhället efter andra världskriget. Forskarna har varit överens om att Finlands landsbygdsparti åtog en stark agrar-populistisk stil och använde sig av en klassisk anti-etablissemangretorik genom att tala om det glömda folket på landsbygden och kritisera politikerna i Helsingfors för att inte vara bundna till folket. Partiets glansperiod var på 1970-talet och i början på 1980-talet. Men partiet misslyckades att bli ett etablerat parti i Finlands riksdag, när partiet fick högst ett par riksdagsledamöter invalda under 1980-talet (Herkman och Matikainen 2016, s.6).

Sannfinländarna började få mera uppmärksamhet av samhället och av samtida forskare efter riksdagsvalet 2007, när partiet lyckades få ett stöd på fyra procent och efter

kommunalvalet 2008, när partiet fick fem procent av rösterna (Norocel 2016, s.43). Bara tre år senare fick Sannfinländarna 19 procent av rösterna i riksdagsvalet, året som blev känt som *Jytty*-året. I det valet blev Sannfinländarna det tredje största partiet i Finland.

En stor andel av forskningen har koncentrerat sig på den mera radikala-vingen av partiet, som bestod av Halla-aho, Hakkarainen och Immonen, även om partiet har setts mera som ett central social-konservativt parti av sina väljare (Norocel 2016, s.44). Ett annat ämne som forskats är sociala mediars roll i högerpopulisternas skandaler, till exempel Immonen-skandalen (Herkman och Matikainen 2017).

I en nordisk kontext har Sannfinländarna ansetts ligga närmare Norges Framstegspartiet och Danmarks Folkeparti, som delar en stark antielitistisk politik, än med Sverige Demokraterna, som har en starkare höger-radikal politik i form av uteslutningsretorik (Norocel 2016, s.44.) I och med att Sannfinländarna splittrades på sommaren 2017 kan man fråga sig ifall detta längre är fallet. Forskarna är överens om att Sannfinländarna, före sommaren 2017, tycks vara en blandning av nationalism, traditionalism och patriotism. Men som övriga Nordeuropeiska höger-populistiska partier, har Sannfinländarna inte flörtat med neoliberalism (Norocel 2016, s.45-46).

Största delen av forskningen om populismen i Finland har koncentrerat sig på den ideologiska sidan, alltså varit aktörcentrerad, Finlands landsbygdspartis och Sannfinländarnas partiorganisation och relationen mellan media (både traditionella och den sociala) och partiet (Norocel 2016, s.49). Norocel påpekar att mera komparativ forskning om skillnaderna inom Sannfinländska partiet krävs. Jag förväntar mig att se mera forskning i framtiden där orsakerna för partiets splittring under sommaren 2017 analyseras.

En mängd samhällsvetenskapliga forskningar har försökt profilera Sannfinländarnas väljare och vilka faktorer påverkar att någon röstar på partiet (Norocel 2016, s.48). Forskningarna har fokuserats på riksdagsvalet 2011 och visar att största faktorn för att rösta på Sannfinländarna var att väljarna såg partiet som en radikal utmanare till de mera traditionella partierna. Forskningarna visar även att största gruppen av väljarna är arbetare och små företagsägare på landsbygden och i små städer med hög arbetslöshet (Norocel 2016, s.49). Ville Perna och Jussi Westinen har profilerat Sannfinländarna som ett arbetarparti till höger (Palonen och Saresma 2017, s.36).

Herkman har undersökt populismens konstruktion i den nordiska pressen. Herkman gjorde en komparativ innehållsanalys av användningen av begreppet populism i den svenska, finska, danska och norska pressen i början på 2010-talet. Resultaten av Herkmans forskning var att pressen i nordiska länder väldigt sällan använde begreppet populism. Herkman hittade dock skillnader mellan länderna. I den svenska och finska pressen användes begreppet populism oftare än i den danska och norska pressen. Det här kan enligt Herkman förklaras med att i Sverige och i Finland upplevde både Sverige Demokraterna och Sannfinländarna en så kallad uppsvingperiod och därför skrevs det mera om populism i pressen i Finland och i Sverige (Herkman 2016, s. 158). Herkman noterade också att i Finland förekom det en klar skillnad mellan tidningarna Helsingin Sanomat och Ilta-Sanomat. Den tidigare nämnda använde ofta en neutral formulering av populister, medan Ilta-Sanomat använde en mera positiv uttryckning av populism som ett språkrör för folket. (Herkman 2016, s.159). Herkman poängterade dock att även om tabloidtidningar har en tendens att skriva i en mera positiv bemärkelse om högerpopulistiska partiers nationalistiska tankar, så förekommer det ingen uteslutningsretorik mot andra befolkningsgrupper (Herkman och Matikainen 2017, s.2).

Populistisk kommunikation har också studerats, men då har man fokuserat sig endast på Sannfinländarna, alltså varit aktörcentrerat. Niemi studerade Timo Soinis retorik före och efter riksdagsvalet 2011. Niemi gjorde en kvalitativ innehållsanalys över Soinis retorik i hans blogg (Ploki) och hans texter i Sannfinländarnas partitidning *Perussuomalainen*. Enligt Niemi skapade Soini Sannfinländarnas och partianhängarnas identitet genom att framhäva vissa egenskaper som oftast förknippas med finskhet som till exempel äkthet, integritet, blygsamhet, ödmjukhet och flitighet. Andra viktiga egenskaper som Niemi fann i Soinis retorik var känslan av rättvisa och pålitlighet (Niemi 2013, s.82). Genom dessa egenskaper försökte Soini skapa en motsättning gentemot de andra partier, som Soini ansåg korrumperade.

Populister tenderar att skapa en föreställd gemenskap om folket och förstärka gemenskapen med att berätta vem inte hör till denna gemenskap. ”De andra” tar formen av eliten och/eller befolkningsgrupper som hamnar ut för uteslutningsdiskurser (Jagers och Walgrave 2007, s.322). Niemi påpekar att denna strategi var närvarande i Soinis retorik. Till skillnad från många andra europeiska högerpopulister attackerade Soini inte lika hårt till exempel invandrare och diverse minoriteter, utan riktade sin kritik mot Europeiska unionen. Soini argumenterade att Europeiska unionen orsakade att Finland

och därmed det finländska folket förlorade sin självbestämmanderätt (Niemi 2013, s.83). Niemis resultat är på många sätt relevanta för min avhandling. Att Niemi kom fram till att Soini inte använde sig av uteslutande diskurser i sina texter kan antas att även märkas i de intervjuer som jag analyserar. Enligt Niemis resultat använde Soini sig av en stark antielitisk populism, men undvek att utesluta specifika befolkningsgrupper.

Att Soinis blogg inte innehöll desto flera extrema utsagor om invandare och andra minoriteter stödjer det antagande som Vaarakallio gör om att höger populistiska partier använder sig av en varierande retorik beroende på kontexten och politikerns position (Vaarakallio 2017, s.199). Vaarakallio fortsätter med att förklara att den varierande retoriken möjliggör en ideologisk flexibilitet och därmed en ökad väljarbas (Vaarakallio 2017, s.200) Vaarakallio förklarar att Soinis retorik var mera moderat, när igen den så kallade Halla-aho grupperingen, som motsvarade den mera radikala vingen i partiet, använde sig av uteslutningsdiskurser (Vaarakallio 2017, s.210). Utifrån Niemis och Vaarakallios forskning är det förväntat att Timo Soini inte använde sig av uteslutande populism i de intervjuer som jag analyserar.

Norocel påpekar att väldigt lite forskning har gjorts om Sannfinländarnas inverkan på regeringspolitiken efter riksdagsvalet 2015 och populismens påverkan på de mera konventionella partierna i Finland (Norocel 2016, s.50). Som man kan märka från den tidigare forskningen i Finland, så har forskningen om populism enbart fokuserat sig på Finlands landsbygdsparti och Sannfinländarna. På grund av det anser jag att det finns utrymme för forskning som inte endast fokuserar på Sannfinländarna, utan inkluderar också de övriga partierna i forskningen. För även om vi har den vanliga misstänkta så kan det finnas andra partier som även har använt sig av populism.

4. Teori

Cas Mudde har myntat begreppet *Populist zeitgeist*. Med begreppet syftar han på att populism de facto kan ha blivit allt vanligare i Västeuropa, inte bara bland de utmanande partierna, utan även av de mer etablerade partierna (Mudde 2004, s.551). Mudde baserar sin hypotes på att när en populistisk aktör når politisk framgång, svarar de mera etablerade partierna med att inkludera populistisk diskurs och tematik i sitt språkbruk för att motarbete den populistiska utmanaren, vilket leder till en populistisk zeitgeist (Mudde 2004). Tanken baserar sig på att politiska val är en tävling om att få så stort mandat som möjligt. Det betyder att det är det lönsamt för en aktör ändra sin taktik, om man märker att ett annat parti har gjort valframgång på grund av den taktik de använt sig av. Tankegången kan dock kritiseras för att vara för rationell och kortsynt. Man kan fråga sig ifall det är lönsamt i det långa loppet att inkludera populistisk retorik för att vinna mandat? Stilen kan orsaka ett etablerat parti att förlora en del av sin trovärdighet och därmed även en del av sina väljare.

En del tidigare forskning, till exempel de som jag presenterade ovan, har diskuterat om Muddes populistisk zeitgeist som en teori. Mudde (2007) erkänner dock att denna, idag relativt berömda teori, inte bör ses som en färdig teori, utan närmare som en hypotes. Mudde uppmanar att hypotesen bör kritiseras och empiriskt prövas i olika regioner och tider (Mudde 2007, s.5). Muddes hypotes är alltså inte en färdig teori om hur populism kan sprida sig, utan närmast en intressant hypotes som bör prövas i olika kontexter för att kunna förstärka hypotesen till en mera hållbar teori. För att pröva Muddes hypotes kommer jag att utnyttja Jagers och Walgraves (2007) definition om populism som en retorikstil i finländsk kontext.

För att kunna empiriskt bevisa att någon politiker använder sig av en populistisk retorik, krävs det en förklaring på vad denna retorikstil innebär. Som tidigare nämnt så anser Jagers och Walgrave att populism har två dimensioner. Dessa två dimensioner är *thin populism* och *thick populism*. Tunn populism är det minimala kravet att någons retorik kan ses vara populistiskt, alltså så att säga potentiellt populistiskt. Tunn populism innebär att man i sin retorik hänvisar till folket eller till en befolkningsgrupp, alltså skapar en föreställd gemenskap genom olika teckensystem som har en bindande effekt bland människor.

Att tala till och för folket, eller om folket med folkets röst, är inte något som enbart populisterna använder sig av, men som Jagers och Walgrave påpekar är det omöjligt att tänka sig att någon använder sig av populistisk retorik utan att hänvisa till folket. Populism handlar om att man i sin retorik vill visa att man är en av folket, vilket kan lättast åstadkommas genom att i sin retorik hänvisa till folket, medborgarna, väljarna, skattebetalarna, populationen och så vidare (Jagers och Walgrave 2007 s322). Tunn populism kan ses som deskriptiv representation. Populister vill att hen verkar vara nära och förstå vad folket vill, hen visar sig som en del av folket och skapar legitimitet från det.

“We understand thin populism as displaying closeness to the people simply by *talking about* the people. By appealing implicitly to the people, a populist communication style stresses the sovereignty of the people and the popular will. Political actors speak about the people all the time. They frequently use words such as ‘(the) people’, ‘(the) public’, ‘(the) citizen(s)’, ‘(the) voter(s)’, ‘(the) taxpayer(s)’, ‘(the) resident(s)’, ‘(the) consumer(s)’ and ‘(the) population’. By referring to the people, a political actor claims that he or she cares about the people's concerns, that he or she primarily wants to defend the interests of the people, that he or she is not alienated from the public but knows what the people really want. The implicit populist's motto is: ‘I listen to you because I talk about you.’ (Jagers och Walgrave 2007, s.323).

Tjock populism består av 1) uteslutning av befolkningsgrupp(er), som enligt populisterna inte delar det sanna folkets värderingar och 2) anti-etablissemangsretorik som däremot synliggör skillnaderna och avståndet mellan aktören och eliten. Eliten kan vara allt från övriga politiker och partier, staten, Europeiska unionen, byråkrater, journalister och media, akademiker/intellektuella (Stanyer, Salgado och Strömbäck 2016, s.360). Syftet med anti-elitistisk populism är att bevisa både att man är en av ”folket” och inte en del av eliten, alltså problemet.

Jan-Werner Müller påpekar att det inte är tillräckligt med endast en hänvisning till folket för att en aktör kan anses vara populist. Müller anser att andra krav måste uppfyllas. Dessa krav är att en populist måste identifiera en eller många eliter, som enligt populisterna motarbetar folkets gemensamma vilja som hen anser att försvara. Müller fortsätter med att säga att sällan påstår demokratiska partier att de ignorerar folkets vilja, men att endast populisterna påstår att de representerar ett helt folk. Därmed menar Müller att endast de som är i samtycke med populisterna hörs till populisternas idé om hela folket och övriga är

antingen representanter av en minoritet eller eliten (Müller 2015, s.84). Man kan även argumentera att genom att kombinera olika retoriska element kan populistiska kommunikationen förstärkas. Att hänvisa till folket och kritisera eliten och/eller utesluta minoriteter kan förstärka den föreställda gemenskapen om ett folk (Aalberg et al. 2016, s.15).

På basen av Jagers och Walgraves empiriska analys av de belgiska partierna konstaterade de att det finns olika typer av populism. Tom populism (empty populism) betyder att endast en hänvisning till folket är närvarande i retoriken, men de övriga elementen (tjock populism) förekommer inte. Tom populism är typiskt för etablerade icke-populistiska aktörer, som utnyttjar hänvisningar till folket som en politisk strategi för att mobilisera väljare. Även om begreppet innehåller ordet *populism*, så kan detta inte ses vara tillräckligt för att kalla någon för populist. För att vara populist enligt Jagers och Walgrave krävs det att antingen den ena eller båda delarna av tjock populism är närvarande i retoriken.

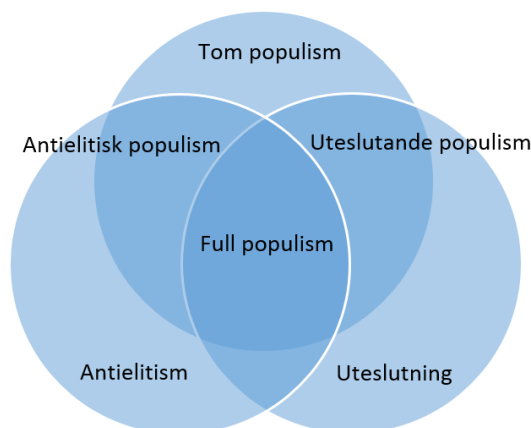
Antielitisk populism betyder att man hänvisar till folket och använder sig av antielitiska diskurs. Antielitisk populism förekommer vanligtvis bland vänster-populistiska partier, för att vänsterpartier vanligen inte utesluter någon minoritet (Aalberg et al. 2016, s.15).

Att hänvisa till folket kombinerat med uteslutningsdiskurser kallas för uteslutningspopulism. Uteslutningspopulism är vanligare bland höger-populistiska aktörer (Aalberg et al. 2016, s.15). Att ett parti använder sig av uteslutningspopulism kan ske när ett höger-populistiskt parti har blivit ett regeringsparti. Då kan man anta att partiet inte använder sig lika mycket av antielitiska diskurser för att partiet är i makten, alltså är den rådande eliten. Dock kan man argumentera emot antagandet med att påpeka hur till exempel Donald Trump även som president kritiserar politiken, politiker, media och internationella organisationer.

Full populism (complete populism) innebär att alla tre element av populism är närvarande i retoriken. Full populism är också vanligen förknippad med högern på grund av uteslutningsdiskurser (Aalberg et al. 2016, s.15).

Figur 1 illustrerar de olika typerna av populism och hur de är konstruerade. I figuren syns hur full populism är en blandning av tom populism, alltså hänvisningar till folket tillsammans med uteslutande och antielitisk retorik. När alla element av populism förekommer kan man tala om att en aktör använder sig av full populism. Ifall aktören

använder sig av tom populism i koppling med uteslutande eller antielitiska diskurser använder hen sig av uteslutande respektive antielitisk populism.

Figur 1. Olika typer av populism och dess element. (Ur Aalberg et al. 2016, s.15).

Narrativen av en kris som till exempel Moffitt anser hör till populistisk retorik kommer jag däremot inte inkludera som ett eget element. Jag håller med om att populisterna använder sig av narrativ av någon slags kris eller kan till och med skapa ett eget narrativ. Men jag anser att denna kris är de facto kritik mot eliten och den förda politiken av eliten och kan därmed knippas ihop med antielitistisk diskurs. Påståendet grundar sig på att populisterna skyller ofta på den förda politiken som lett till en kris. Därmed argumenterar jag för att narrativ av en kris de facto är antielitisk kritik mot till exempel andra partier eller den förda politiken av exempelvis Europeiska unionen.

“This brings us to our epistemological goal. We wanted to develop a concept that is measurable in quantitative empirical research. We hope to have shown that populism, as we defined it, can be reliably, empirically gauged by drawing on a careful analysis of the political discourse of political actors.” (Jagers och Walgrave 2007, s.334).

Orsaken varför jag fann Jagers och Walgraves definition av populism fungerande grundar sig på det ovanstående citatet. Deras definition möjliggör en kvantitativ empirisk forskning om populismens förekomst bland aktörer. Dessutom bygger de sin definition av populism på antaganden som är relativt accepterade bland samtida samhällsvetare. Jagers och Walgrave påpekar även att deras definition inte är bunden till bara en viss region, utan kan de facto användas i olika kontexter och tid (Jagers och Walgrave 2007, s.334). Jagers och Walgraves definition möjliggör dessutom en komparativ forskning, där alla partier tas med i analysen.

4.1. Hypotes och forskningsfrågor

Min hypotes är att populistisk retorik har spridits från Sannfinländarna till andra partier och blivit allt vanligare efter riksdagsvalet 2011. Hypotesen baserar sig på Muddes hypotes om populistisk zeitgeist. Även om de tre italienska forskarna Zulianello, Albertini och Ceccobelli (2018) bevisade i sin forskning att Muddes hypotes inte var hållbar, så påpekade de att deras tidsperiod kan ha varit för kort för att helt förkasta idén. Forskarna även påpekar att Brexit och Donald Trumps valkampanj är händelser som kan orsaka att populism som retorikstil kan bli allt populärare även bland de mer etablerade partierna och politikerna.

Under riksdagsvalet 2011 fick Sannfinländarna en historisk valframgång. Sannfinländarna blev valets största vinnare och fick 19 procent av rösterna och 35 nya mandat. I valet 2007 erhöll partiet fem mandat som motsvarade fyra procent av rösterna. Att Sannfinländarna gjorde en så stor valframgång i riksdagsvalet 2011 kan enligt Muddes hypotes ha orsakat att andra partier började utnyttja en mer populistisk retorik. Därför skall jag i min avhandling pröva om Muddes hypotes håller i finländsk kontext med tanke på *Jytky*-året 2011.

För att testa detta kommer jag utnyttja Jagers och Walgraves metod på de finländska partierna och empiriskt med hjälp av innehållsanalys undersöka finländska partiledares retorik. Tanken är att göra två kartläggningar av de finländska partiledarnas retorik. Den första från riksdagsvalet 2007 och den andra från riksdagsvalet 2015. Nästa steg blir att jämföra om partiledarnas retorik har blivit mera populistisk. Mitt val av de här två riksdagsvalen beror på Sannfinländarnas framgång i valet 2011. Enligt logiken bakom populistisk zeitgeist skulle de övriga partierna ha anpassat sig efter Sannfinländarnas framgång under riksdagsvalet 2011 och därmed utnyttjat en mer populistisk retorik i valet 2015 i jämförelse med valet 2007, för att maximera sitt eget stöd och på så sätt motarbeta Sannfinländarnas frammarsch. Ifall en förskjutning har skett kan man påstå att Muddes hypotes om populistisk zeitgeist är hållbar. Tiden mellan valen 2007 och 2015 är dessutom tillräckligt lång för att partierna har haft möjlighet att anpassa sig till en annorlunda retorisk strategi.

Muddes hypotes har den svaga sidan att han inte förklarade hur många partier bör använda populistisk retorik, för att kunna tala om en populistisk zeitgeist. Därmed tänker jag inte direkt hänvisa till populistisk zeitgeist i mina forskningsfrågor, utan hellre låta Muddes

hypotes fungera som en bakomliggande faktor till varför jag valt att just använda året 2011 som en möjlig orsak för att populism kan ha blivit vanligare i retoriken bland finländska partiledare. Ifall min analys talar för att populistisk retorik har blivit vanligare kommer jag att föra en diskussion ifall man kan tala om en populistisk zeitgeist i Finland.

Även om tidigare forskning (se t.ex. Niemi 2013 och Vaarakallio 2017) har argumenterat att uteslutande populism inte har förekommit i Finland i samma bemärkelse som till exempel i västeuropeiska länder, så kommer jag att granska om antagandet är hållbart även i de intervjuer som jag analyserar.

Min avhandling har alltså två syften. Det första är att empiriskt undersöka vilka partiledare i Finland som har utnyttjat en populistisk retorik i sin kommunikation utifrån av Jagers och Walgraves definition av populism. Det andra syftet är att granska om hypotesen om populistisk zeitgeist är hållbar i finländsk kontext och om hypotesen antingen kan ses som en hållbar teori, eller om den bör förkastas. Även om det inte har skett en förskjutning, blir det intressant att diskutera varför populismen inte har spridit från Sannfinländarna till de mer konventionella partierna.

Forskningsfrågor:

- Vilka partiledare utnyttjade inför riksdagsvalen 2007 och 2015 populistisk retorik i sina uttalanden och vilken typ av populism förekommer utifrån Jagers och Walgraves definition av populism?
- Har det skett någon förändring i populistisk retorikstil mellan riksdagsvalen 2007 och 2015 i Finland?

Resultaten kommer att visa ifall en förändring har skett. För att tolka resultaten blir det dock viktigt att även förstå den kontext riksdagsvalen har skett i. Det är möjligt att till exempel Centern har fört en starkare antielitistisk retorik mot den förda politiken i riksdagsvalet 2015 efter att ha suttit fyra år i oppositionen än i riksdagsvalet 2007, då partiet satt i regeringen. Antagandet grundar sig på de resultat som Jagers och Walgrave (2007) kom fram till i sin forskning om hur ett partis retorik kan påverkas av att de suttit i oppositionen. För att tolka resultaten blir det viktigt alltså att förstå även kontexten och bakgrunden under respektive riksdagsval.

4.2. Relevans

Min avhandling kommer att belysa populismen i Finland ur ett kommunikationsinriktat perspektiv. Jag kommer inte enbart att förhålla mig till Sannfinländarna, utan inkluderar de övriga partierna i min forskning, något som inte gjorts tidigare. Idén är att granska om det förekommer andra populistiska aktörer i Finland än bara den vanliga misstänkta. Muddes hypotes om populistisk zeitgeist kommer att prövas i min avhandling i en finländsk kontext. Enligt de sökningarna jag gjort har hypotesen inte prövats i finländsk kontext tidigare.

Avhandlingen är på många sätt kumulativ. Den kommer att bidra till en bredare syn på populism som retorikstil i Finland och därmed bidra med mera kunskap om finländska partiers externa kommunikation. Avhandlingens teori och metod bygger på tidigare forskning som anses ha bidragit till att förstå populism som ett fenomen ur en kommunikations inriktad synvinkel. Att utnyttja Jagers och Walgraves metod i min avhandling är motiverat med tanke på syftet i min forskning.

Beroende på resultaten är det möjligt att fortsätta analysen och göra fortsatt forskning. Om det i mina resultat framgår att någon/några partiledare använder sig av populism i sin retorik, kan en fortsatt analys göras av dessa partiledare och deras partier. För att göra detta skulle man i stil med de spanska forskarna (Casero-Ripollés, Sintés-Olivella och Franch 2017) kunna göra en innehållsanalys av partiledarnas inlägg Facebook eller Twitter och på så sätt granska om det finns en skillnad hur partiledarna kommunicerar på de traditionella medier i jämförelse med sociala medier. Analysen skulle belysa om partiledarna använder sig mera av en populistisk retorikstil på någondera plattformen och hur de kompletterar varandra.

Man kunde även inkludera partiernas valprogram och undersöka om partiledarnas retorikstil motsvarar retoriken i valprogrammen. På så sätt kunde man undersöka ifall partiledarnas stil motsvarar partiets stil och eventuellt granska om populismen är ett personlighetsdrag hos partiledaren.

Det må verka lite väl självsäkert att påstå att en magisteravhandling har en samhällelig relevans, men personligen vill jag tro på det. Den samhälleliga relevans som min avhandling har är att resultaten kommer att belysa vilka partiledare kan ses ha använt sig av populism i sin retorik under riksdagsvalen 2007 och 2015. Tanken är inte att skymfa någon eller börja någon slags häxjakt, utan visa att populism de facto kan förekomma i

en bredare bemärkelse än vad vi kanske normalt tror. Detta innebär att min avhandling kommer att se på populism som ett neutralt begrepp och bidra till att visa hur och hos vem populism förekommer. Oberoende på resultaten så hoppas jag att min avhandling bidrar till att öka medvetenheten kring att populism inte används endast av högerpartier, utan är en retorikstil som kan användas av vem som helst.

Ifall resultaten visar att populismen har spridit sig, så uppmanar jag till vidare forskning om *varför* det har skett och hur populismen ser ut. Förhoppningsvis kommer min avhandling att kunna bidra till en vetenskaplig och samhällelig diskussion om varför populism har blivit vanligare och vad detta innebär för finländsk politik och demokrati.

Om populismen däremot inte har spridit sig, så kan man fråga sig *varför det inte* har gjort det i finländsk kontext? Vad gör politiker annorlunda i Finland och finns det överlag belegg att tro att populism som en retorikstil blir allt populärare i en allt mera mediecentrerad värld?

Jag påstår inte att den definition om populism som jag argumenterat för tilltalar alla, eller är någon absolut sanning. Jag inser att min forskning lätt kan bli kritiserad från olika ontologiska synvinklar. En samtida forskning om populism, som jag inte nämner desto mera om, till exempel Ernesto Laclaus definition om populism kommer att ses av en del forskare som ett dåligt försök i att undersöka populism. Jag påstår inte att min forskning om populism är en absolut sanning, men anser att det teoretiska ramverket och definitionen om populism som jag argumenterar för är tillräcklig stark för att kunna ta en ställning i populismens förekomst i Finland. Jag hoppas att min forskning väcker diskussion och blir kritiserad. För som Benjamin Moffitt sade måste det finnas något intressant i fenomenet på grund av att debatten om vad populism är pågår än idag i den akademiska världen.

5. Forskningsdesign

5.1. Material

Före jag går vidare till hur jag skall operationalisera min forskning presenterar jag mitt material och varför jag valt det. Som i all empirisk forskning måste ett urval av materialet göras på grund av bristande resurser och tid. Med tanke på forskningens syfte måste materialet uppfylla vissa krav.

Materialet måste representera partiledarnas och partiets egna budskap så långt som möjligt. Materialet ska alltså inte innehålla en utomstående aktörs budskap till exempel journalisters, utan komma direkt från partiledarna. Materialet bör även vara riktat till en så stor grupp medborgare som möjligt och vara tillgängligt för alla. Materialet måste även vara jämförbart mellan de två tidpunkter jag valt att analysera.

Det vore möjligt att analysera hur många och vilka politiker som helst. Men för att arbetsbördan ska hållas rimlig har jag valt att fokusera endast på partiledarna för de finländska riksdagspartierna. Partiledarna är de politiker som är ansiktet för partiet och dessutom har partimedlemmarnas stöd. Partiledarna är därmed nyckelfigurer i partiet. Partiledarna får dessutom mest uppmärksamhet i media och därför är det motiverat att fokusera på partiledarna. På grund av att partiledarna får mest mediauppmärksamhet är materialet också lättast tillgängligt för analysen.

Även om Jagers och Walgrave använde sig av tv-sändningar så är det inte omöjligt att använda någon annan typ av material till exempel valprogram eller inlägg på sociala media. Problemet med sociala media är dock att hitta och samla in materialet. Även om sociala media känns idag som en norm, så användes det inte lika mycket som en kommunikationskanal år 2007. Dessutom är det som partierna publicerade på sociala media år 2007 så gott som omöjligt att hitta. Valprogrammen från år 2007 och år 2015 finns arkiverade och skulle vara möjliga att använda. Valprogram är noggrant uppbyggda texter där varje ord har blivit noggrant valt. Därmed är det mera intressant att analysera intervjuer. Intervjuer innehåller frågor som partiledarna inte har kunnat förbereda sig på tillfullo. Dessutom har partiledarna inte all fakta tillgängligt under intervjuerna, som betyder att de måste kunna improvisera till en viss grad. Från intervjuerna får man dessutom en bättre bild av just partiledaren själv än ur ett valprogram.

Materialet som jag har valt för analysen består av Yles tv-intervjuer med åtta partiledare från år 2007 och 2015 före respektive riksdagsval. I intervjuerna från år 2007 och 2015 finns tillgängliga i Yles arkiv i Böle och på Nationalbiblioteket. Intervjuerna från år 2007 är cirka 40 minuter långa. I intervjuerna från år 2007 intervjuas respektive partiledare samt en känd politiker från samma parti. Året 2015 intervjuer är även cirka 40 minuter långa och endast partiledaren blir intervjuad. Jag kommer att inkludera både partiledaren samt det andra intervjuobjektet i intervjuerna från år 2007, för att även om den andra inte är en partiledare, så har hen en ledande position i partiet och därmed representerar hen partiet på samma sätt som partiledaren gjorde i intervjuerna.

Varje intervju är cirka 40 minuter lång. Allt som allt är mitt material cirka 10 timmar och 40 minuter långt. Det vore naturligtvis bra att även inkludera mera intervjuer i forskningen, men på grund av avhandlingens storlek är det inte möjligt. En 40 minuters intervju är dock tillräckligt lång, för att få en bra bild av partiledarnas retorik.

I intervjuerna från år 2007 intervjuades politikerna av Jyrki Richt och Ari Korvola. Intervjuerna sändes i slutet av februari och i början av mars år 2007. I intervjuerna från år 2015 intervjuades politikerna av Kirsi Heikel och Seija Rautio. Intervjuerna sändes i slutet av mars och i början av april år 2015. Intervjuernas format var ganska traditionella. Intervjuobjektet blev tillfrågade av intervjuarna om olika frågor berörande, ekonomin, Europeiska unionen, hälso- och sjukvårdspolitik, försvarspolitik och så vidare. Under åren 2007 och 2015 intervjuer hade inte åskådarna någon möjlighet att ställa frågor åt politikerna med hjälp av sociala media.

Jag valde att inkludera endast intervjuer och inte till exempel debatter, för att försäkra mig om att varje partirepresentant skulle ha ungefär lika mycket tid på sig att föra fram det hen ville tala om. Dessutom fungerar intervjuer bättre än debatter på grund av att partiledaren får så gott som 40 minuter egen tid att tala, utan att andra partiledare försöker övertala, avbryta, stänga ut eller störa. Det absolut bästa material skulle vara liknande som Jagers och Walgrave utnyttjade i sin forskning (2007), var varje partiledare fick ensamma tala framför kameran, utan att bli intervjuad. I intervjuerna får partiledaren inte ensamma bestämma vad hen vill tala om. Men på grund av att det i Finland inte finns ett sådant programformat som i Belgien valde jag att använda intervjuer.

Analysen är avgränsad till åtta partiledare från Centern, Samlingspartiet, Sannfinländarna, Socialdemokraterna, Gröna förbundet, Vänsterförbundet,

Kristendemokraterna och Svenska folkpartiet. Jag har uteslutit de partiledare från så kallade småpartier som inte fick en kandidat invald i riksdagen i valet 2007 och 2015. Ingen säger att intervjuerna med partiledare för de mindre partierna inte kunde analyseras, men återigen på grund av begränsade resurser håller jag mig i denna forskning endast till de åtta riksdagspartiernas partiledare.

De analyserade politikerna i intervjuerna från år 2007 är: Matti Vanhanen och Paula Lehtomäki (Centern), Jyrki Katainen och Maija Perho (Samlingspartiet), Timo Soini och Raimo Vitsbacka (Sannfinländarna), Eero Heinäluoma och Pii Viitanen (Socialdemokraterna), Tarja Cronberg och Oras Tynkkynen (Gröna förbundet), Martti Korhonen och Minna Sirnö (Vänsterförbundet), Päivi Räsänen och Kari Kärkkäinen (Kristendemokraterna), Stefan Wallin och Mikaela Nylander (Svenska folkpartiet).

De analyserade partiledarna i intervjuerna från år 2015 är: Juha Sipilä (Centern), Alexander Stubb (Samlingspartiet), Timo Soini (Sannfinländarna), Antti Rinne (Socialdemokraterna), Ville Niinistö (Gröna förbundet), Paavo Arhinmäki (Vänsterförbundet), Päivi Räsänen (Kristendemokraterna), Carl Haglund (Svenska folkpartiet).

Valet av tv-intervjuer grundar sig på det värde som de har för partierna och deras ledare. Tv-intervjuer får mycket uppmärksamhet och når ut till många människor. Det vore möjligt att även inkludera annat material som till exempel radiointervjuer, tv-reklamer och sociala media, men på grund av tv-intervjuernas längd så är det motiverat att intervjuerna räcker för denna analys. Intervjuerna är arkiverade och därmed det mest tillgängliga materialet för denna avhandling.

Jag valde att analysera specifikt Yles intervjuer med partiledaren på grund av två orsaker. För det första: Yles ställning som en nationell allmän-tv som ägs av den finska staten. ”Den programverksamhet som bedrivs i allmännyttigt syfte ska särskilt stödja demokratin och enskilda personens möjlighet att påverka, genom att tillhandahålla ett mångsidigt utbud av fakta, åsikter och diskussioner samt en möjlighet till växelverkan” (Yle, 2016). Därmed fungerar Yles intervjuer som ett bra material för denna analys. Yle kan också anses vara det objektivaste tv-bolag i Finland, för att det inte har på samma sätt kommersiella intressen som övriga finländska tv-bolag. För det andra så arkiverar Yle sina valprogram som dessutom är avgiftsfria att använda.

Materialet jag har valt är inte oproblematiskt. Det kan kritiseras med att påpeka att partiledarna inte är samma år 2007 och 2015 och därmed kan man påstå att ifall retoriken har förändrats så beror det, åtminstone till en del, på personlighetsdrag. Jag medger att detta är sant och påverkar säkert till en grad på resultatet av analysen. Men att partiledarna har bytts kan även ses som en styrka i min analys. Partiledarna är valda av partiet för att leda det. Partiledaren är oftast också den som påverkar på hur partiet leds, ser ut och motsvarar den riktning som partiet vill ta. Därmed påstår jag att om ett parti har valt en ledare som utnyttjar populistisk retorik berättar det väldigt mycket om vad partiet antar är ett effektivt och bra sätt att leda partiet till val.

Ett till problem är att intervjuerna inte är helt identiska av sin form. Som jag redan ovan nämnde så intervjuades partiledaren tillsammans med en politiker från samma parti under året 2007 när endast partiledaren intervjuades år 2015. Men på grund av att de andra partimedlemmarna var partiernas viceordförande eller hade en framstående roll i partierna är det motiverat att säga att även de var nyckelpersoner och representerade partiet på samma sätt som partiledarna gjorde.

5.2. Metod

I teorikapitlet argumenterade jag för att populism består av två dimensioner, tunn och tjock populism. Tunn populism innebär att det måste finnas en hänvisning till *folket* för att retoriken överlag kan anses vara populistisk. Den andra dimensionen, alltså tjock populism, är något som läggs på den första dimensionen. Tjock populism kan vara antielitisk kritik och/eller uteslutningsdiskurser. När någons retorik hänvisar till folket och har en eller båda element av tjock populism kan hans retorik argumenteras att vara populistisk i någon form.

Metoden som Jagers och Walgrave använde sig av går ut på att först leta fram alla hänvisningar till folket eller en befolkningsgrupp de fann i sitt material. Efter att hittat alla textenheter som de klassade som tunn populism fortsatte de sin analys med de förvalda textenheterna och kategoriserade dem antingen som antielitism eller uteslutningsdiskurser enligt de tolkningsregler de skapade. Detta möjliggjorde en jämförelse mellan de sex belgiska partiernas kommunikation och gav svar på vilket/vilka partier utnyttjade populism i sin retorik.

För att kunna empiriskt bevisa vilka finländska partiledare utnyttjade populistisk retorik i sin yttre kommunikation kommer jag att stödja mig på samma metod som Jagers och

Walgrave skapade och använde för att analysera de belgiska partiernas externa kommunikation. Detta innebär att jag använder mig av en manuell kvantitativ innehållsanalys över intervjuerna från åren 2007 och 2015.

För att möjliggöra en så pass noggrann analys som möjligt transkriberade jag alla intervjuerna från år 2007 och 2015. Transkribering har sina egna regler och normer som bör följas för att öka validiteten av hela forskningen (Hirsjärvi och Hurme 2010, s.185). Eftersom jag vill hitta vissa diskurser var det viktigt att göra en så noggrann transkribering som möjligt av det som intervjuobjekten, alltså politikerna, sade. Detta innebär att transkriberingen gjordes ordagrant och inga språkliga misstag korrigerades. Ifall en politiker använde sig av vardagsspråk så transkriberades intervjun enligt det. Även ofullständiga ord och meningar transkriberades. Däremot beskrivs inte till exempel vilken ton eller betoning vissa ord hade. Transkriberingen skedde under november och december år 2018 och i början av januari år 2019. Att transkribera en intervju tog ungefär åtta timmar. På grund av att transkribering av dessa 16 intervjuer tog så länge hade jag inte möjlighet att inkludera mera intervjuer, även om det skulle ha ökat resultatens värde. Mina transkriberingar är tillgängliga för vetenskapligt syfte och fås på begäran.

Efter transkriberingen fortsätter jag med att leta fram de textenheter som har en hänvisning till folket eller befolkningsgrupper. Dessa textenheter blir mina analysenheter för den fortsatta analysen. Utifrån dessa analysenheter letar jag fram antielitiska och/eller uteslutande diskurser. Ifall både eller någondera diskursen går att finnas kategoriserar jag textenheten som antielitisk, uteslutande eller full populism. Att mina analysenheter endast är de textenheter som har en hänvisning till folket eller befolkningsgrupper beror på populismens etymologi, *populus* alltså folket, och den konsensusen bland forskaren om att något inte kan anses vara populism om inte folket på något sätt är närvarande.

Samtidigt är det viktigt att påpeka att textenheter som endast innehåller en hänvisning till folket inte gör textenheten till populistiska. Bland annat Jan-Werner Müller (2015) säger att populism inte endast är att man hänvisar till folket, utan även att en eller flera eliter måste definieras. Därmed bör tunn populism inte ses som populism ännu, utan endast som ett minimalt krav för att någons retorik har potentialen att vara populistiskt.

Efter kategoriseringen av analysenheterna presenteras de i figurer, så att en jämförelse av intervjuer från året 2007 med året 2015 kan göras för att se ifall en förändring har skett. Detta ger svar på min fråga om vem som använde sig av populism som en retorikstil och

vilken typ av populism är. Ifall flera partiledare utnyttjade populism i sin retorik i intervjuerna från år 2015 jämfört med år 2007, kan man argumentera att Muddes hypotes om populistisk zeitgeist är hållbar i Finland. Det är dock viktigt att påpeka att mitt material var begränsat endast till Yles intervjuer med partiledarna. Därmed bör inte allt för stora generaliseringar göras.

Den kvantitativa innehållsanalysen gör det möjligt för mig att använda en större mängd data, än vad en kvalitativ metod skulle möjliggöra. För att göra en kvantitativ innehållsanalys behövs en kodbok som dikterar tolkningsregler. Kodboken är en operationalisering av populism som en retorikstil som består av tunn och tjock populism. Operationaliseringen och kodningen presenteras lägre ner.

Valet av en manuell innehållsanalys beror på att den data jag använde är politiska uttal med värderingar. Ett alternativ kunde vara att använda datoriserad innehållsanalys, men det skulle kunna leda till att man missar en hel del referenser till exempel till folket, ifall aktören inte använt exakta hänvisningar. Även om mitt material består allt som allt av ungefär 10 timmar och 40 minuter, så är det inte för stort för att gå igenom manuellt.

”Begreppet kvantitativ innehållsanalys består av två komponenter. Med innehållsanalys menar vi en undersökning av innehållet i någon form av skriftlig, muntlig eller bildmässig framställning. Med kvantitativ menar vi att undersökningen baserar på likvärdiga och därmed jämförbara uppgifter om så pass många analysenheter att dessa uppgifter kan uttryckas och analyseras med numeriska värderingar.” (Esaiasson et al. 2017, s.198).

Kvantitativ innehållsanalys kritiserar för att vara så kallad mekanisk räknande (Esaiasson et al. 2017, s.199). Det här betyder att forskaren utelämnar textens kontext och enbart söker fram ord som forskaren är intresserad av att se frekvensen och utrymmet i innehållet som hen analyserar. Att göra en kvantitativ innehållsanalys är inte alltid det bästa sättet att analysera en text. Men ifall man är ute efter ett fenomen, som är förknippat med vissa begrepp, fungerar den kvantitativa metoden väldigt bra.

Inom statsvetenskap används kvantitativ innehållsanalys flitigt i forskningar som analyserar till exempel utrikespolitiska förhållanden, parlamentsforskning och forskning kring valprogram. Inom politisk kommunikation används kvantitativ innehållsanalys i politisk rapportering som sker på radio, tv, sociala media och i tidningar (Esaiasson et al. 2017, s.200). Det är ingen överraskning att metoden även är populär i forskning om populism som en kommunikationsstil.

Att kalla kvantitativ innehållsanalys för mekanisk räknande är till en viss mån rätt, men för att kunna räkna något bör enheterna först tolkas för att senare kunna kategoriseras och räknas (Esaiasson et al. 2017, s.199). Tolkningen baserar sig på den teori jag har framfört om populism som en retorikstil som baserar sig på tidigare forskning.

Kodningen bör från första början vara hållbar för att som Kristina Boréus och Göran Bergström tar upp om manuell kodning, i boken *Textens mening och makt*, så kan man inte ändra så mycket på upplägget under forskningens gång (Bergström och Boréus 2005, s.83). De menar att för mycket tid och resurser har satts ner på kodningen och genomgången av en del av materialet för att det vore lönsamt att ändra på kodningen och börja genomgången på nytt. För att undvika detta gör jag att ett pilottest med min kodbok för att se ifall kategoriseringen av analysenheterna går att göras. Efter pilottesten och möjliga förändringar i kodboken är gjorda inleds systematiska genomgången av materialet som lutar sig på de tolkningsregler som jag skapat.

5.3. Operationalisering

För att kunna analysera partiledarnas retorik och se vem som utnyttjat populism bör teorin först operationaliseras. Min forskningsdesign följer väldigt långt den metoden Jagers och Walgrave (2007) skapade för att undersöka populistisk kommunikation. Bortsett från tid och rum är största skillnaden mellan min och deras forskning att jag är intresserad att se ifall populism även blivit vanligare bland partiledarna, Jagers och Walgrave granskade enbart vem som använde sig av populistisk kommunikation. Detta betyder att de endast gjorde en analys av de belgiska partiernas externa kommunikation mellan åren 1999-2001. Jag kommer att utföra två analyser på basen av material från år 2007 och 2015, för att senare kunna jämföra ifall en förändring har skett i Finland efter riksdagsvalet 2011.

Jag har även utvecklat och preciserat Jagers och Walgraves metod i vissa punkter. Istället för att räkna antalet av textenheter, så räknar jag andelen av populistiska textenheterna i relation till intervjun. Jag har även preciserat Jagers och Walgraves begränsning av analysenhetens längd. Mina analysenheter är begränsade till ett svar som politikerna gav åt intervjuaren. Det här möjliggör att jag kan räkna andelen av svar som innehåller till exempel tunn populism i relation till alla svar som politikern gav. Dessutom har jag skapat en fjärde kategori för antielitisk populism. Jag återkommer till det senare.

5.3.1. Analysenhet - tunn populism

Genomgången av intervjuerna inleds med ett förval av analysenheter som väljs enligt kriterierna för tunn populism, alltså hänvisning till folket eller befolkningsgrupper.

Mina analysenheter blir alltså de textenheter, eller närmare sagt de svar som har en hänvisning till folket eller befolkningen. Detta beror på att som jag tidigare har hävdat och argumenterat så är det omöjligt att tänka att något är populistiskt, utan att en hänvisning till folket är närvarande. Till exempel antielitisk retorik förekommer hos många politiker, men endast populisterna använder antielitisk retorik i samband när de talar om folket eller med folkets röst till exempel *vi finländare*. Populister påstår sig att vara en av folket som kämpar emot den korrumpierade eliten. Därmed om kritiken mot eliten inte förekommer i samband med en hänvisning till folket, så kan det inte ses om som populistisk retorik.

Hänvisningen till folket behöver inte vara en exakt hänvisning till exempel *finländare*, utan kan även vara så kallade indirekt. En indirekt hänvisning innebär att politikern klart påstår sig att tala för folket, även om hen inte har en klar hänvisning till folket. Citatet nedan klargör detta.

”Hei nyt on pakko palata tohon, koska tuota syy miksi olemme halunneet ottaa tämän tasa-arvoisen tupon esille on se, että me emme enää luota siihen että työnantajat ja työntekijäjärjestöt pystyvät tekemään sellaisen sopimuksen, jolla me hoidamme esim. hoitoalojen palkat kuntoon. Meillä ei yksinkertaisesti hyvinvointiyhteiskunnassa ole varaa siihen, että noin 20 prosenttia koulutetusta hoiva-alan ihmisistä menee ulkomaille tai muihin ammatteihin.” (Valet 2007: Samlingspartiet i utfrågning, 2007)⁶.

I Jyrki Katainens citat förekommer det klart att han hävdar att *vi*, alltså finländare, inte har råd med att cirka 20 procent av sjukvårdspersonalen inte jobbar inom sin egen bransch eller att de jobbar utomlands. Även om textenheten inte innehåller en direkt hänvisning till folket, så talar han om det finska folket och *vårt* välfärdssamhälle. Därmed kategoriserar jag textenheten som tunn populism och tar med den i min analys.

De betydelsebärande analysenheterna är alltså valda enligt tanken om att populistisk retorik alltid innehåller en hänvisning till ”folket”. ”Analysenheten är den textenhet som

⁶ Översättning: Hej, nu måste vi återgå till det där. Orsaken varför vi tagit upp jämställd inkomstpolic beror på att vi inte längre litar på att arbetsmarknadsparterna klarar av att göra ett avtal som tar till exempel i beaktandet sjukskötarnas lön. Helt enkelt har vi inte råd i välfärdssamhället att 20 procent av den skolade sjukvårdspersonalen jobbar utomlands eller inom andra branscher

behandlas separat och där noteringar för förekomst av någon kodningsenhet görs” (Bergström och Boréus 2005, s.51). Förvalet av svar som innehåller tunn populism kan ses som ett heuristiskt verktyg för den fortsatta analysen, var jag kodar tjock populism. Därmed är det onödigt med tanke på denna forskning att analysera utdrag som inte innehåller en hänvisning till folket eller befolkningsgrupp(er).

Jagers och Walgrave hade inga klara regler hur de avgränsade sina förvalda analysenheter, vilket orsakar att det är svårt att veta om deras avgränsning är systematisk genom materialet. På grund av att mitt material består av intervjuer, där politikerna blir tillfrågade av intervjuarna tänker jag avgränsa mina analysenheter till svarets längd. En analysenhet blir då lika långt som svaret politikern ger till en fråga. Detta metodologiska val möjliggör en systematisk avgränsning genom hela materialet. Detta även möjliggör att räkna andelen av populism i relation till hela intervjun. Jag återkommer till detta i kapitlet 5.4 Att bedöma populistisk retorik.

En hänvisning till folket måste behandla *folket* som en politisk enhet. Ifall svaret inte fyller detta kriterium inkluderas den inte som en analysenhet. Mina analysenheter för att koda fram tjock populism kommer alltså att vara svar som kategoriserats först som tunn populism.

För att ett svar skall tas med i analysen bör vissa krav fyllas (Jagers och Walgrave 2007, s.340).

En hänvisning till folket måste behandla folket som en politisk enhet. Ifall referensen inte fyller detta kriterium inkluderas inte textenheten.

Befolkningsgruppen/befolkningsgrupperna är definierad som en grupp av människor som har en gemensam kontant egenskap vilket är av partiledarens intresse i den givna kontexten hen talar om till exempel: språk, religion, etnicitet, sexualitet. Befolkningsgrupper bör även vara en numerär minoritet i samhället.

5.3.2. Kodningen av antielitism

Efter att förvalet av analysenheterna har gjorts fortsätter arbetet med att leta fram antielitiska diskurser från analysenheterna, eller alltså svaren, som uppfyllt kraven av tunn populism. Antielitiska diskurser kan vara anti-politik, anti-stat, anti-media och övrig antielitism. Även om jag slutligen kommer att bedöma antielitism i en gemensam figur så är det intressant att se även vilka olika typer av antielitisk populism förekommer bland

partiledarna. Det är nämligen helt möjligt att partiledarna använder sig av olika typer av antielitisk populism. Vissa kanske kritiserar andra politiker och partier, när någon annan kritiserar statens offentliga tjänster och möjligen Europeiska unionen.

Att kritisera eliten kan vara av olika grad och styrka. Det kan handla om kritik mot till exempel en viss journalist eller hela media fältet. På grund av att kritiken kan vara av olika grad krävs det att bedöma kritiken enligt specifikt till diffust, för att kunna utvärdera vilken grad av antielitisk kritik som partiledarna använde sig av. Specifik kritik märks med det lägsta värdet och den mest diffusa kritiken med högsta värdet. Specifik kritik är alltså kritik som är specifikt riktad mot till exempel en viss person, policy eller företag. Desto mer diffus kritiken är desto starkare är kritiken. Tolkningen för skalan presenteras nedan.

Anti-politik är kritik mot den förda politiken av någon eller några (Jagers och Walgrave 2007, s.341-342). Kritik riktad mot politik som gjorts i Europeiska unionen inkluderas också.

1. Kritik mot en viss policy
2. Kritik mot en viss politiker
3. Kritik mot ett parti
4. Kritik mot en grupp av partier eller ett partiblock
5. Kritik mot alla partier, förutom det egna
6. Kritik mot hela det politiska systemet till exempel valsystemet.

Anti-stat fokuserar på misslyckandena av staten i att producera offentliga tjänster (Jagers och Walgrave 2007, s.341). Kritik riktad mot Europeiska unionen offentliga tjänster inkluderas också.

1. Enstaka misslyckande av en enskild offentlig tjänst eller institution
2. Systematiskt misslyckande av en enskild offentlig tjänst eller institution
3. En enskild allmän tjänst eller institution borde avskaffas
4. Alla allmänna tjänster är kritiserade
5. Hela välfärdssystemet eller Europeiska unionen kritiseras

Anti-media (Jagers och Walgrave 2007, s.342)

1. En enskild tv-kanal, journalist, artikel eller tidning kritiseras.
2. Grupp av tidningar och eller tv-kanaler kritiseras

3. Hela media fältet kritiseras.

Antielitiska diskurser kan även handla om så kallade elitiska grupper, som enligt populisterna sätter sina egna intressen framför folkets. Dessa elitiska grupper kan vara individer eller institutioner som till exempel representerar det vetenskapliga samfundet eller den ekonomiska eliten (Stanyer, Salgado och Strömbäck 2016, s.360). Jagers och Walgrave (2007) hade inte en liknande kategori i sin analys. Men på grund av att vissa antielitiska diskurser inte kan koda i de tre först nämnda, bestämde jag att det behövs en fjärde kategori inom antielitism som jag lite fantasilöst kallar för övrig antielitism. I Finland har till exempel fackföreningar en hel del makt och på grund av att de inte direkt kan ses höras till kategorierna anti-politik, anti-stat eller anti-media skapade jag en fjärde kategori. Samma argument kan även användas för kritik mot vetenskap, olika företag och företagsägare, banker och så vidare. Dessa olika institutioner kan ändå ses vara en del av den så kallade eliten (Stanyer, Salgado och Strömbäck 2016, s.360) och därmed är det väl argumenterat att skapa en fjärde kategori för antielitisk populism. Samma specifik och diffus skala används även i denna kategori.

Övrig antielitism

1. En individ till exempel en forskare eller hans forskning, företagsägare.
2. En institution eller organisation blir kritiserad till exempel ett universitet, bank, fackförening, företag
3. Hela samfundet till exempel marknadsekonomin, fackföreningarna eller vetenskap

5.3.3. Kodning av uteslutning

De förvalda analysenheterna där partiledaren talade om en befolkningsgrupp kodas enligt följande: negativt, positivt eller neutralt. Att tolka värderingar i det data jag har är subjektivt. Att endast tala om till exempel invandrare eller någon annan minoritet behöver inte vara uteslutande (Jagers och Walgrave 2007, s.340). Endast när någons diskurs om till exempel invandrare är klart negativt kan det kategoriseras som uteslutande populism.

När analysenheten inte innehåller ett tydligt negativt egenskap eller karaktärsdrag till en befolkningsgrupp kodar jag det som neutralt. Analysenheterna kodas som positiva endast då när partiledaren ger en klar positiv egenskap eller karaktärsdrag om gruppen i frågan. Detta kommer dock att leda till att en del positiva analysenheter kommer att kodas som neutrala, ifall en klar positiv egenskap om gruppen saknas.

Jag har valt att följa den här strikta kodningen på grund av att den minskar möjligheten för egna tolkningar och värdeladdade antaganden. Jag är dock medveten om att även denna tolkningsregel kan kritiserats och mina bedömningar ifrågasättas. Jag anser ändå att detta sätt att tolka uteslutningsdiskurser är mest trovärdiga, för jag undviker på det här sättet att låta mina egna erfarenheter om partiledarnas politik inverka min bedömning.

5.4. Att bedöma populistisk retorik

Efter att kodningen är klar följer nästa steg i analysen som är att beräkna och bedöma populismens förekomst i partiledarnas valretorik inför riksdagsvalet 2007 och 2015. Detta sker genom att räkna andelen av svaren som blivit kategoriserade som populistiska i relation med alla svar som politikern gav i intervjun. Att räkna andelen av populism i hela intervjun möjliggör en jämförelse mellan politikerna och de analyserade åren.

5.4.1. Tunn populism

Att bedöma tunn populism sker genom att räkna andelen av analysenheter i intervjun där partiledaren hänvisade till folket. Andelen av tunn populism i intervjun räknas genom att dividera antalet svar som jag kategoriserat som tunn populism med det totala antalet svar som politikern gav i intervjun. På så sätt kan jag beräkna andelen tunn populism i intervjuerna

Att endast räkna andelen av de svar som kodats som tunn populism i relation till hela intervjun berättar inte hur intensivt partiledarna använde sig av tunn populism. På grund av att ett svar kan innehålla många hänvisningar till folket bör det även beaktas. Det gör jag genom att multiplicera andelen av analysenheter med antalet hänvisningar per partiledare. På detta sätt får jag fram graden av tunn populism hos partiledarna.

5.4.2. Tjock populism

Efter att jag presenterat andelen och graden av tunn populism i intervjuerna fortsätter jag med att räkna andelen av antielitism i intervjuerna. Detta sker genom att enskilt räkna andelen av analysenheterna som innehåller anti-politik, anti-stat, anti-media och övrig antielitism i relation till alla svar som politikern gav i intervjun. Det här visar vilken typ av antielitisk populism som användes av politikerna och andelen av det i relation till hela intervjun. På grund av att jag gjort förvalet att endast inkludera de svar i min analys som innehåller tunn populism, blir ett svar antielitisk populism om den innehåller till exempel anti-politiska diskurser.

Som redan ovan nämnt kan antielitiska diskurser vara av olika styrka på grund av graden av kritiken. Därför använder jag mig av skalan specifik-diffus, för att kunna beräkna graden antielitisk populism som partiledarna använde sig av. Detta sker genom att enskilt multiplicera andelen av de skilda antielitiska kategorierna med medeltalet av specifik-diffus skalan per partiledare.

Anti-politik = andelen av enheter multiplicerat med specifik- diffus skalans medeltal per partiledaren.

Anti-stat = andelen av enheter multiplicerat med specifik- diffus skalans medeltal per partiledaren.

Anti-media = andelen av enheter multiplicerat med specifik- diffus skalans medeltal per partiledaren.

Övrig antielitism = andelen av enheter multiplicerat med specifik- diffus skalans medeltal per partiledaren.

Att räkna fram graden av antielitisk populism visar den egentliga styrkan av antielitisk populism som politikerna använde sig av i intervjuerna. För att se helheten av antielitisk populism kommer jag att addera ihop de enskilda kategorierna och presentera det i en figur. Figuren visar politikernas användning av antielitisk populism.

Uteslutningsretorik kommer återigen att presenteras per partiledare från både åren 2007 och 2015. I figuren kan man utläsa andelen av analysenheter jag kodat som positiva, negativa eller neutrala. Uteslutande populism innebär att ett klart negativt fakta eller attribut användes av politikern för att beskriva en specifik befolkningsgrupp. Jag kommer även att visa andelen av positiva och neutrala diskurser om specifika befolkningsgrupper som förekom i intervjuerna. Jag pointerar dock att uteslutningspopulism är endast de svar som innehåller ett negativt attribut eller fakta om befolkningsgruppen.

Som jag redan tidigare i teorikapitlet hävdade så har tidigare forskning i Finland påpekat att uteslutande populism inte har varit närvarande i till exempel Timo Soinis texter (Niemi 2013). Niemi analyserade dock Soinis texter runt riksdagsvalet 2011, året som inte är med i min analys. Därmed är det intressant att se om till exempel Soini utnyttjade uteslutningsretorik i intervjuerna år 2007 och/eller 2015.

På grund av att de olika typerna av antielitisk populism och uteslutningspopulism har presenterats skilt blir det möjligt att skåda närmare vilken typ av populism som

förekommit i intervjuerna från år 2007 och 2015. Jag kommer att illustrera vilken typ av populism som användes av partiledarna i figurer i samband med resultatkapitlet.

För att till slut se ifall min hypotes om populistisk zeitgeist är hållbar i finländsk kontext och om populism de facto har spridits efter år 2011 jämförs resultaten från år 2015 med år 2007. Jämförelsen sker genom att tolka den statistik som jag framfört i analysen. Detta kommer att belysa ifall någon förändring har skett.

6. Situationen före riksdagsvalen 2007 och 2015

Före jag går vidare till analysen presenterar jag kort situationen före riksdagsvalet 2007 och 2015, för att ge lite bakgrund. Idén är att ge en överblick om vilka partier som var i opposition och i regering och hur denna ställning kan ha inverkat på retoriken som användes av partiledarna. Nedanför finns en tabell som visar om partiet satt i regeringen (Reg) eller i oppositionen (Opp) före riksdagsvalet 2007 och 2015. Efter tabellen för jag en kort diskussion om hur ställningen kan ha inverkat på retoriken, utifrån det som Jagers och Walgrave (2007) kom fram till i deras forskning.

Tabell 1 visar från vilka ställningar partierna gick till val 2007 och 2015. Som sagt argumenterade Jagers och Walgrave (2007) för att oppositionspartierna kan vara mera benägna att utnyttja tunn populism och antielitiska diskurser som riktar sig mot den förda politiken, för att få stöd och mobilisera väljarna.

Tabell 1. Regerings- och oppositionsställningen i riksdagen 2003-2007 och 2011-2015.

	C	Gröna	KD	Saml	Sannff	SDP	SFP	VF
2003-2007	Reg	Opp	Opp	Opp	Opp	Reg	Reg	Opp
2011-2015	Opp	Reg/opp	Reg	Reg	Opp	Reg	Reg	Reg/opp

Centern satt i regeringen före riksdagsvalet 2007 och i oppositionen före riksdagsvalet 2015. Då kan man förvänta sig att partiledarens retorik har varit mera antipolitisk under riksdagsvalet 2015, än det var år 2007, på grund av att det är lättare att kritisera den förda politiken från oppositionen. Samlingspartiet har däremot suttit i regeringen sedan 2007 och var även det ledande regeringspartiet 2011-2015. I detta fall kunde man kunna förvänta sig att Samlingspartiet inte använde sig av antielitisk kritik i intervjun från året

2015, men nog kunde ha gjort det år 2007 då de satt i oppositionen. Socialdemokraterna har hamnat försvara sin regeringstid i bägge val 2007 och 2015. Det är då möjligt att argumentera att de inte har kunnat använda sig av antipolitiska diskurser.

Gröna förbundets och Vänsterförbundets retorik blir intressant att analysera. Bägge satt i oppositionen inför valet 2007 och trädde ut från regeringen år 2014, just inför följande riksdagsval. Må hända att båda partierna utnyttjade flitigt antipolitiska diskurser i både val. Svenska folkpartiet var med i regeringen ända fram till riksdagsvalet 2015. Partiet har dock länge varit endast ett stödparti för regeringen och kan därmed även ha kritiserat den förda politiken. Kristendemokraterna satt i oppositionen före riksdagsvalet 2007 och i regeringen 2011-2015, vilket kan ha påverkat på hur deras retorik har sett ut.

Sannfinländarna är det enda parti som suttit i oppositionen under hela den tiden som ingår i min analys. Det har säkerligen till en grad påverkat hur aktivt de kunnat utnyttja antipolitiska diskurser under riksdagsvalen 2007 och 2015.

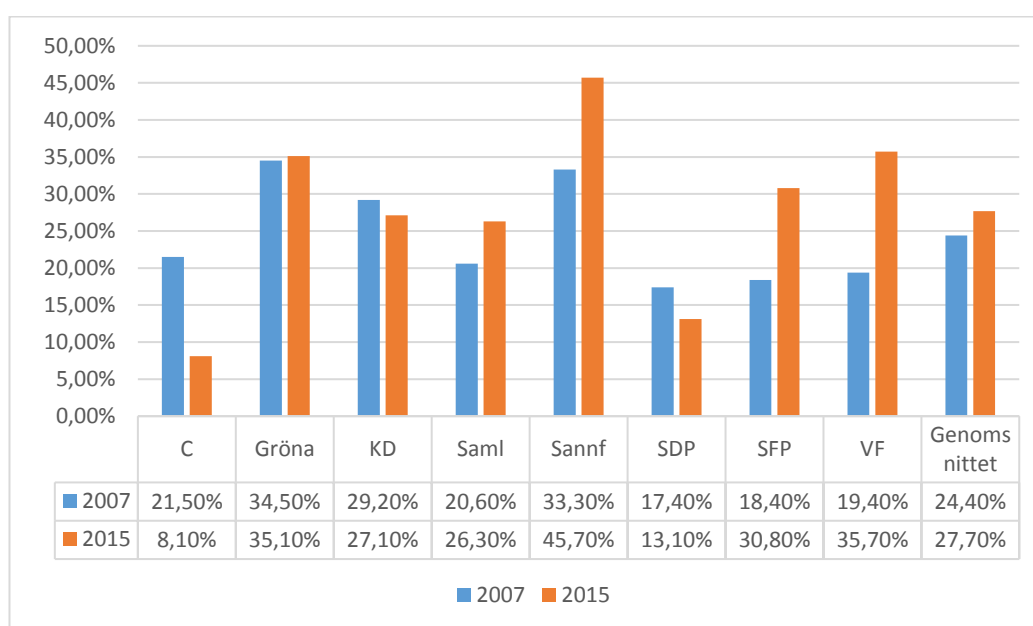
Även användningen av tunn populism kan bero på om partiet sitter i regeringen eller i opposition. Ett oppositionsparti kan vara benäget att söka legitimitet från folket för kritiken mot regeringens förda politik. Dock är det helt möjligt att även regeringspartier använder sig av tunn populism för att legitimera de beslut de gjort i regeringen.

Allt detta är dock endast spekulation över hur oppositionsställningen kan ha inverkat på den retoriken partiledarna använt sig av. Det är dock viktigt att ta denna kunskap, eller rättare sagt tolkningen, med sig när jag presenterar mina resultat. Ifall populism förekommer oftare bland oppositionspartiernas intervjuer kan det argumenteras att populism är en retorikstil som utnyttjas då oftare av de som sitter i oppositionen. Mera om detta i samband med analysen och slutdiskussionen.

7. Analys

7.1. Tunn populism

Figur 2 visar hur stor andel av intervjun per partiledare innehöll svar som uppfyllde kraven av tunn populism. Det bör uppmärksammas att figur 2 inte berättar om svaren är populistiska, utan endast andelen av svaren i intervjuerna fyllt kraven av tunn populism, alltså svar där en hänvisning till folket eller folkgrupp var närvarande. I figuren presenteras alla partiledarna och både 2007 och 2015 års intervjuer samt politikerna genomsnittliga andel av tunn populism per år.

Figur 2. Andelen av tunn populism i intervjuerna från år 2007 och 2015 per partiledare. Andelen är räknad genom att dividera antalet svar som fyllt kriterierna för tunn populism, med samtliga svar som politikern gav i intervjun. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala andelen tunn populism per år med antalet partier.

Utifrån figur 2 ser man att alla partiledare använde sig av tunn populism. Dock förekommer det skillnader mellan partiledarna och mellan de analyserade åren. I intervjuerna från år 2007 ser man att alla intervjuerna innehöll åtminstone 17 procent av tunn populism. Sannfinländarnas och Gröna förbundets intervjuer innehöll till och med över 30 procent av tunn populism. Socialdemokraternas, Svenska folkpartiets och Vänsterförbundets hade minsta andelen av tunn populism i sina intervjuer från år 2007.

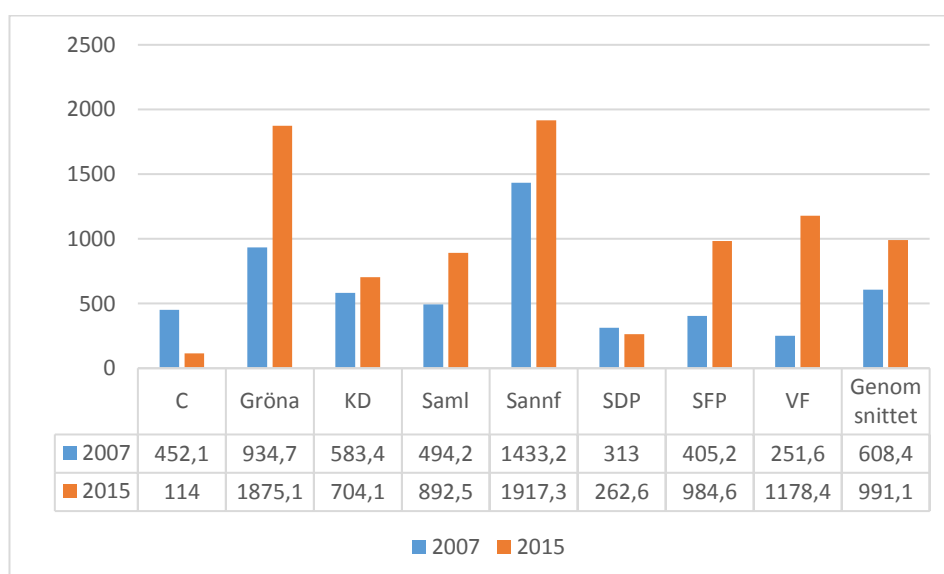
I intervjuerna från år 2015 är det Sannfinländarnas partiledare Timo Soini som sticker ut i jämförelsen. Hans intervju bestod så gott som av 45 procent av tunn populism, vilket

betyder en ökning på över 10 procentenheter från intervjun från år 2007. Efter Soini kommer Vänsterförbundets, Gröna förbundets och Svenska folkpartiets partiledare. Vänsterförbundets partiledare Paavo Arhinmäkis intervju bestod av cirka 35 procent textenheter som fyllde kraven av tunn populism. Detta innebär att en ökning på över 16 procentenheter skedde i jämförelse med Vänsterförbundets intervju från år 2007. Även Svenska folkpartiets partiledare Carl Haglunds andel av tunn populism var klart större i sin intervju från år 2015 jämfört med Svenska folkpartiets intervju från år 2007.

Centerns partiledare Juha Sipiläs intervju från år 2015 bestod endast av cirka 8 procent av tunn populism, vilket gör att han var den partiledaren som använde sig minst av tunn populism av alla de intervjuer som jag analyserade. En minskning på 12 procentenheter skedde mellan Juha Sipiläs intervju från år 2015 jämfört med Centerns intervju från år 2007.

I genomsnitt ökade partiledarnas andel av tunn populism i intervjuerna från år 2007 med år 2015 med 3,3 procentenheter.

Att endast räkna andelen av de svar som kodats som tunn populism i relation till hela intervjun berättar inte hur intensivt partiledarna använde sig av tunn populism. I en analysenhet kan det förekomma många hänvisningar till folket och därför är det viktigt att ta detta i beaktan. I figur 3 har jag räknat graden av tunn populism i intervjun genom att multiplicera antalet hänvisningar med andelen av analysenheter som fyllt kraven av tunn populism.

Figur 3. Graden av tunn populism per partiledare i intervjuerna från år 2007 och 2015. Graden populism är räknad genom att multiplicera andelen av analysenheter med mängden av hänvisningar till folket. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala graden tunn populism per år med antalet partier.

I figur 3 ser man att år 2007 var det Sannfinländarnas partiledare som använde sig mest intensivt av tunn populism i sin intervju och därmed hade den högsta graden. Efter Sannfinländarna kommer Gröna förbundets partiledare. När man jämför figur 2 med figur 3 ser man att Sannfinländarnas användning av tunn populism var mycket intensivare än Gröna förbundets och därför är det motiverat att påstå att Sannfinländarnas partiledare hade en högre grad av tunn populism än vad Gröna förbundets partiledare hade.

I Intervjuerna från år 2015 använde Sannfinländarnas och Gröna förbundets partiledare nästan lika intensivt tunn populism i sina intervjuer och därmed är graden nästan samma. Även Vänsterförbundets och Svenska folkpartiets partiledares grad av tunn populism ökade märkvärt från år 2007.

Då man jämför den genomsnittliga graden av tunn populism i intervjuerna från år 2007 med 2015 ser man att det skedde en ökning. Med andra ord har det blivit vanligare för partiledarna att använda sig av tunn populism, alltså att hänvisa till folket i intervjuerna.

Tillföljande presenterar jag användningen av tjock populism i intervjuerna från år 2007 och 2015.

7.2. Tjock populism

Till följande presenterar jag intervjuerna från år 2007 och 2015 med antielitisk populism i form av figurer. Anti-politik, anti-stat, anti-media och övrig antielitism presenteras först som skilda figurer och slutligen som en gemensam antielitisk figur. Jag presenterar både figurer som visar andelen av antielitisk populism i relation till hela intervjun och figurer där jag tagit i beaktande graden av antielitisk populism med hjälp av specifik-diffus skalans medeltal.

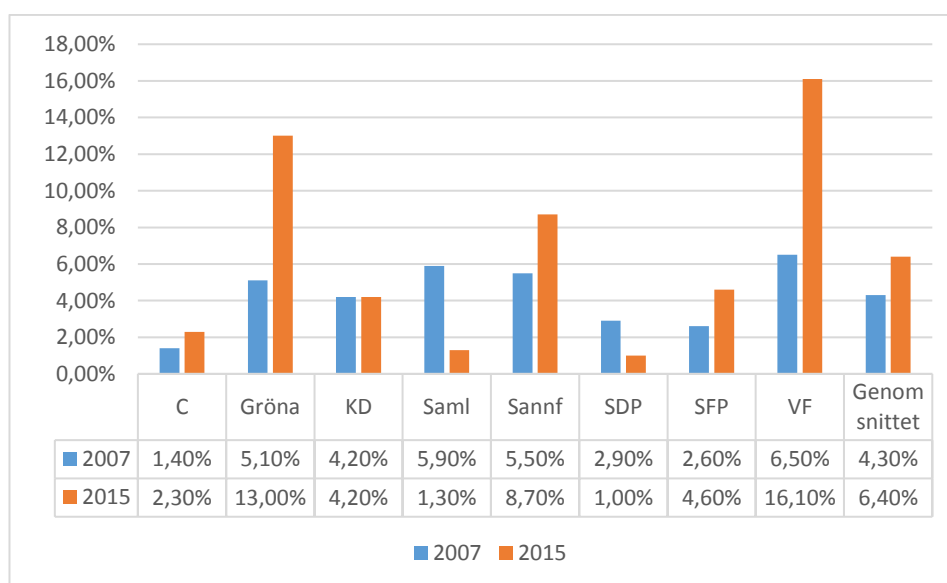
Idén med att presentera de olika antielitiska kategorierna först åtskilt är att visa vilken typ av antielitisk populism förekom hos partiledarna. Den gemensamma antielitiska figuren kommer däremot att visa vilka partiledare som använde sig mest och respektive minst av antielitisk populism i intervjuerna från år 2007 och 2015. Efter att jag presenterat antielitisk populism presenterar jag uteslutande populistisk retorik i intervjuerna från åren 2007 och 2015.

7.2.1. Antielitism

Figur 4 visar andelen av anti-politikpopulism. Det vill säga hur många av politikernas svar innehöll anti-politikpopulism i relation till alla svaren som politikern gav. I Figur 4

tas inte i beaktan svarens grad, utan endast hur stor andel av hela intervjun innehöll anti-politikpopulism.

År 2007 ser man att Vänsterförbundets, Sannfinländarnas, Gröna förbundets och Samlingspartiets intervjuer innehöll alla över fem procent av anti-politikpopulism. Centerns, Socialdemokraternas och Svenska folkpartiets intervjuer innehöll minst anti-politikpopulism. Dessa tre partier satt i regeringen före riksdagsvalet 2007 och därmed kunde inte attackera den förda politiken på samma sätt som de övriga partierna som befann sig i oppositionen.

Figur 4. Andelen av anti-politikpopulism i intervjuerna från år 2007 och 2015 per partiledare. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala andelen anti-politikpopulism per år med antalet partier.

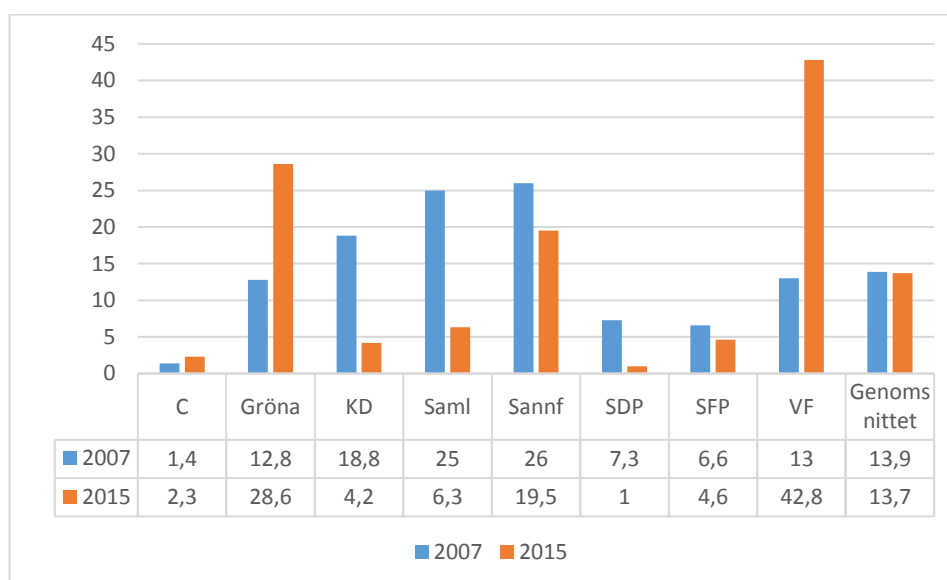
I intervjuerna från år 2015 ser man att Gröna förbundet, Vänsterförbundet, Sannfinländarna och Svenska folkpartiet har en ökning i andelen av anti-politikpopulism i sina intervjuer. Vänsterförbundets ökning var nästan 10 procentenheter, vilket ledde till att partiets partiledare Paavo Arhinmäki använde sig mest av anti-politikpopulism i sin intervju. Efter Arhinmäki kommer Gröna förbundets partiledare Ville Niinistö. Sannfinländarnas partiledare Timo Soinis placerade sig tredje. Dessa tre partier satt alla i oppositionen före riksdagsvalet 2015 och kunde lätt kritisera den förda politiken av regeringen.

Socialdemokraternas partiledare Antti Rinne, Samlingspartiets partiledare Alexander Stubb och Centerns partiledare Juha Sipilä använde sig minst av anti-politikpopulism i sina intervjuer. Socialdemokraterna och Samlingspartiet satt i regeringen före

riksdagsvalet 2015. Det kan förklara att till exempel Alexander Stubb använde sig klart mindre av anti-politikpopulism än vad partiets partiledare gjorde i intervjun från år 2007. Dock bör det påpekas att Svenska folkpartiets partiledare Carl Haglund använde sig mera av anti-politikpopulism än vad hans företrädare gjorde, även om partiet satt i regeringen också före riksdagsvalet 2015.

I genomsnitt ökade partiledarnas andel anti-politikpopulism i intervjuerna från år 2007 med år 2015 med 3,3 procentenheter. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 användes det mera av anti-politikpopulism än i intervjuerna från år 2007.

Figur 5 visar graden av anti-politikpopulism hos partiledarna i intervjuerna från år 2007 och 2015. Som sagt är idén med att även beräkna graden av anti-politikpopulismen den att man kan se hur stark kritik användes av partiledarna i intervjuerna.

Figur 5. Graden av anti-politikpopulism per partiledare i intervjuerna från år 2007 och 2015. Graden per partiledare är räknad enligt medeltalet av styrkan i anti-politiska analysenheter multiplicerat med andelen av anti-politikpopulism. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala graden anti-politikpopulism per år med antalet partier.

I intervjuerna från år 2007 kan man se att graden av anti-politikpopulism var starkast bland partiledare som satt i oppositionen före riksdagsvalet 2007. Sannfinländarnas, Samlingspartiets och Kristendemokraternas partiledares anti-politikpopulism var starkast. Centerns, Socialdemokraternas och Svenska folkpartiets var svagast. Sannfinländarna attackerade alla riksdagspartier och den sittande regeringen. Följande citat är ett av många exempel om hur Sannfinländarnas partiledare Timo Soini kritiserade de övriga partierna.

”Se onkin mainiota, että sanoitte, ettei ketään muu puolue kannata. Aivan oikein. Se on hyvä, että se tuli Suomen kansalle selväksi, että Perussuomalaiset *ainoana puolueena* kannattaa tämän epäkohdan muuttamista.” (Valet 2007: Sannfinländarna i utfrågning, 2007)⁷.

Samlingspartiets då varande partiledare Jyrki Katainen kritiserade också den sittande regeringen och andra partier, men gjorde det med att säga till exempel

”Joo ja sekä 75 prosenttia kansalaisista on meidän kanssamme samaa mieltä. Tässä olemme eri mieltä meidän *kilpailijoiden* kanssa. Tämä on kokoomukselle tärkeä asia.” (Valet 2007: Samlingspartiet i utfrågning, 2007)⁸.

I intervjuerna från år 2015 ser man en stor förändring i jämförelse med årets 2007 intervjuer. Endast tre partier sticker klart ut. Vänsterförbundets partiledare Paavo Arhinmäki, Gröna förbundets partiledare Ville Niinistö och Sannfinländarnas partiledare Timo Soini. Dessa tre partiledare använde sig flitigast av anti-politikpopulism och dessutom var kritiken hårdast.

Ville Niinistö och Paavo Arhinmäki kritiserade den sittande regeringen samt enskilda beslut regeringen gjort. Arhinmäki kritiserade även enskilda politiker och partier. Båda partierna hade hunnit sitta i oppositionen ungefär ett år, men tycktes inte ha något emot att kritisera den förda politiken av regeringen, av vilken de hade varit en del av. Följande citat är från Arhinmäkis intervju från år 2015.

”Tämä ei toteudu ja vanhuspalvelulain ideana nimenomaan on se, että siellä on kirjattu se subjektiivinen oikeus, että se arvioidaan minkälaisia palveluita tarvitaan. Se mikä jäi puuttumaan siitä oli tämä henkilöstömitoitus. Siitä sovittiin, että tulee tämä 0,5 henkilöstömitoitus. Jos tämä ei ole 2014 loppupuolella toteutunut vapaaehtoisesti. Ei toteutunut. Kokoomus kaatoi sen. Sen mitä oli sovittu hallituksessa ja sitten vielä nostan yhden asian. Hallitus poisti arvokkaan vanhuuden lainsäädännöstä. Käsittämätöntä. Arvokkaan vanhuuden, joka oli kirjattu kaikille.” (Riksdagsvalet 2015: Paavo Arhinmäki VF, 2015)⁹.

⁷ Översättning: Det var ju utmärkt att ni påpekade att inget annat parti stöder det här. Helt korrekt. Det var bra att det kom fram för hela finländska folket att Sannfinländarna är den enda parti som stöder en förändringen i detta.

⁸ Översättning: Ja. Dessutom delar 75 procent av folket samma åsikt som vi. I den här frågan har vi en annan åsikt än våra tävlare. Det här är en viktig sak för Samlingspartiet.

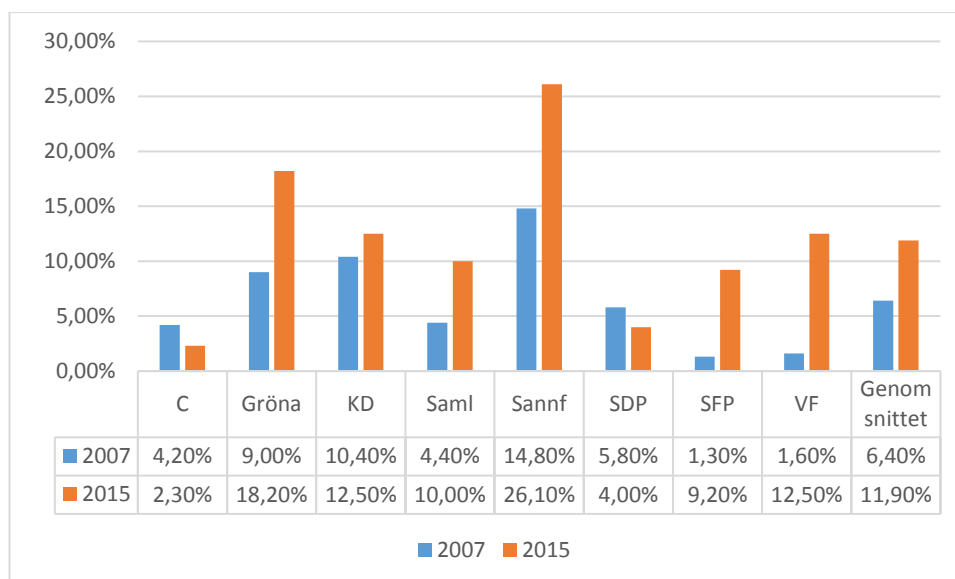
⁹ Översättning: Det här förverkligas inte. Idén med ålderdomslagen är ju att dit är skriven en subjektiv rättighet, enligt vilken man bestämmer vilken typ av service behövs. Det som blev utanför lagen var uppskattningen av personalmängden. Det kom överens om att den här 0,5 dimensioneringen träder i kraft, ifall den inte uppnås frivilligt. Uppnåddes inte. Samlingspartiet fällde den. Det som hade kommit överens

Sannfinländarnas partiledare Timo Soinis anti-politikpopulism var inte lika hård som den var i intervjun från år 2007. Sannfinländarnas partiledare Timo Soini anklagade inte längre alla övriga partier, som han gjorde i intervjun från år 2007 av den förda politiken. Utan kritiken var mera specifikt mot en viss policy eller mot ett parti/ partiblock. Det kan argumenteras att Timo Soini och Sannfinländarna var inför riksdagsvalet 2015 färdiga att göra regeringssamarbete och därmed undvek Soini att kritisera till exempel Centern och Samlingspartiet.

Centerns, Kristendemokraternas, Samlingspartiets, Socialdemokraternas och Svenska folkpartiets partiledare använde sig lite och väldigt specifik anti-politikpopulism i intervjuerna från år 2015. Av dessa partier satt alla förutom Centern i regeringen och kunde därmed inte kritisera den förda politiken.

I genomsnitt hölls partiledarnas grad av anti-politikpopulism i intervjuerna från år 2007 med år 2015 nästan samma. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 var andelen av anti-politikpopulism större än från år 2007, men graden var nästan samma. Som figur 5 visar var det färre partier som använde sig av en hög grad av anti-politikpopulism i intervjuerna från år 2015

Tillföljande presenterar jag andelen och graden av anti-statpopulism som förekom i intervjuerna från år 2007 och 2015 i figurena 6 och 7.

Figur 6. Andelen av anti-statpopulism i intervjuerna från år 2007 och 2015 per partiledare. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala andelen anti-statpopulism per år med antalet partier.

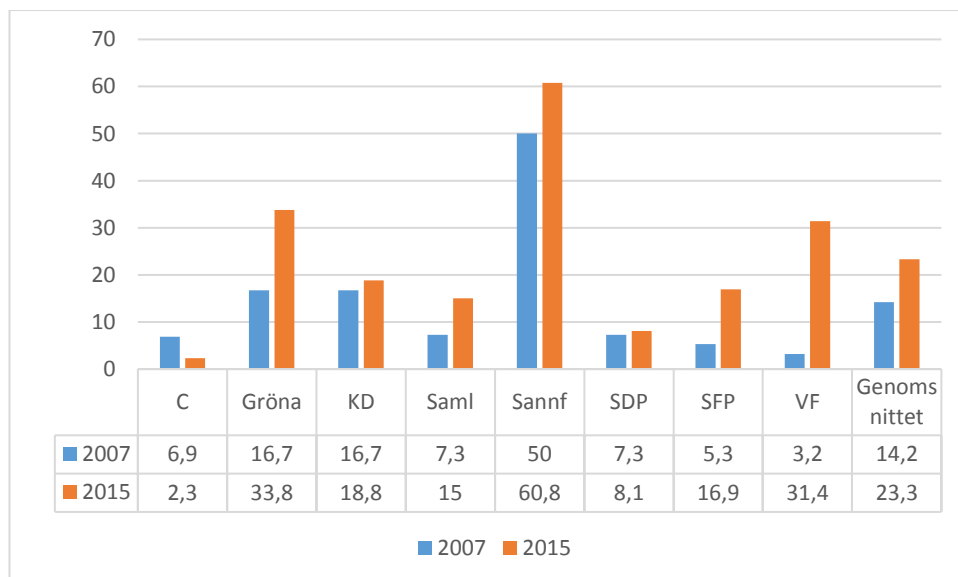
i regeringen. Dessutom vill jag tillägga att regeringen tog bort den värdefulla ålderdomen från lagstiftningen. Obegripligt. Den värdefulla ålderdomen som var stiftad till alla.

I intervjuerna från år 2007 använde Sannfinländarnas, Kristendemokraternas och Gröna förbundets partiledare flitigast av anti-statpopulism. Dessa tre partier satt alla i oppositionen, men även om Samlingspartiet och Vänsterförbundet också satt i oppositionen var andelen av anti-statpopulism inte lika hög i deras intervjuer.

I intervjuerna från år 2015 ser man att andelen av anti-statpopulism i intervjuerna ökade hos alla partiledare, förutom hos Centerns partiledare Juha Sipilä och Socialdemokraternas partiledare Antti Rinne. Att andelen har ökat kan till en grad bero på att i intervjuerna från år 2015 blev partiledarna tillfrågade om social- och hälsovårdsreformen. En fråga som orsakade att många partiledare kritiserade statens offentliga tjänster. Men det går ändå att se att ett par partier sticker klart ut. Sannfinländarnas partiledare Timo Soini och Gröna förbundets partiledare Ville Niinistö's andel av anti-statpopulism var störst i intervjuerna från år 2015.

I genomsnitt ökade partiledarnas andel av anti-statpopulism i intervjuerna från år 2007 med år 2015 med 5,5 procentenheter. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 användes det mera av anti-statpopulism än i intervjuerna från år 2007.

Andelen av anti-statpopulism berättar dock inte hela sanningen. Därför är det viktigt att ta återigen i beaktan graden av anti-statpopulismen hos partiledarna. Graderna av anti-statpopulism ser man i figur 7.

Figur 7. Graderna av anti-statpopulism per partiledarna i intervjuerna från år 2007 och 2015. Graderna per partiledare är räknade enligt medeltalet av styrkan i anti-stat analysenheter multiplicerat med andelen av anti-statpopulism. Genomsnittet är räknat genom att dividera den totala graderna av anti-statpopulism per år med antalet partier.

Utifrån figur 7 blir det tydligt att Sannfinländarnas partiledare Timo Soinis anti-statpopulism var den mest diffusa och därmed starkast. Soini var den enda partiledaren som öppet kritiserade Europeiska unionen och dess institutioner. Därmed var hans anti-statpopulism medeltal mycket högre än de andra partiledarnas.

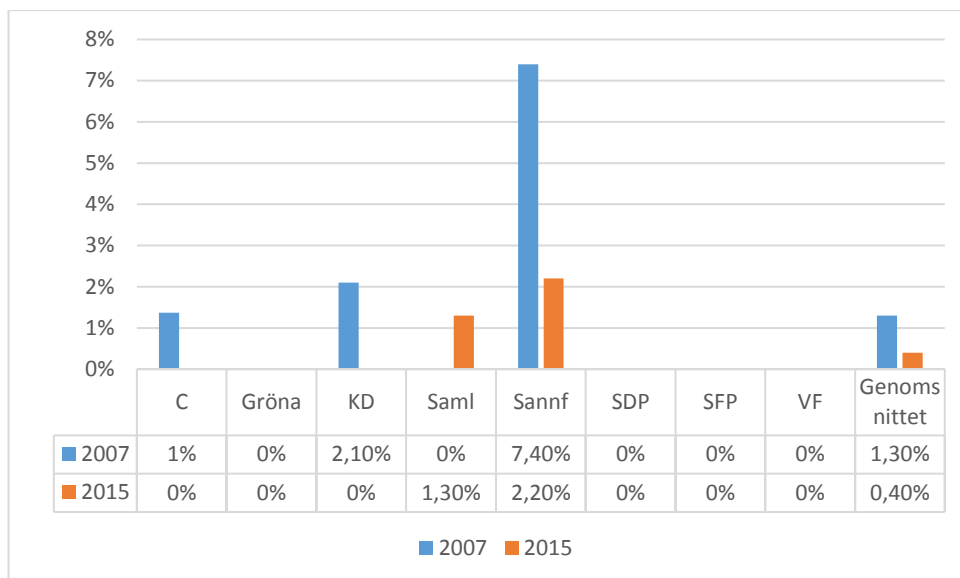
”Kyllä siis sitä vettä on melottava, mitä kanootin alla on. Me olemme nyt EU:ssa ja niin kauan kun olemme, niin siitä pitää saada kaikki hyöty irti. Sehän olis hölmöö, jos me emme käyttäis niitä mahdollisuuksia, kun me siellä olemme. Mutta EU ei ole vankila sieltä pääsee pois, tai sitten jos EU on vankila, nii sitten tilanne olisi vallan kamala. Eli kun me tällä hetkellä olemme EU:ssa, niin meidän täytyy niitten sääntöjen mukaan koittaa siellä sietää olemista. Mutta sillä hetkellä, kun Suomen kansan enemmistö, eduskunnan enemmistö on sitä mieltä, että lähdemme pois, nii kyllä se aivan mahdollista on.” (Valet 2007: Sannfinländarna i utfrågning, 2007)¹⁰.

I intervjuerna från år 2015 ser man även att Vänsterförbundets och Gröna förbundets grad av anti-statpopulism är klart högre än de övriga partiernas. Båda partiledarna kritiserade enskilda misslyckanden i välfärdsstatens tjänster och talade till exempel om att ersätta de olika socialstöden med basinkomst. Därmed var deras anti-statpopulism även av en relativt hög grad. Dock inte lika hög som Timo Soinis, som fortsättningsvis var den ända partiledaren som kritiserade Europeiska unionen.

I genomsnitt ökade partiledarnas grad av anti-statpopulism i intervjuerna från år 2007. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 var graden av anti-statpopulismen klart högre jämfört med intervjuerna från år 2007.

Tillföljande presenterar jag andelen och graden av anti-mediapopulism som förekom i intervjuerna från år 2007 och 2015 i figurerna 8 och 9. Figur 8 visar en ganska entydig bild. Allt som allt förekom anti-mediapopulism endast hos fyra partier, varav Sannfinländarnas andel bör noteras.

¹⁰ Översättning: Nog måste man paddla vattnet som finns under kanoten. Vi är nu i EU och så länge som vi är i EU, så måste vi ta ut all nytta som vi kan. Det vore dumt om vi inte använde de möjligheter som EU erbjuder, nu när vi ändå är med i den. Men EU är inget fängelse. Man kan träda ut ur EU. Men om EU är ett fängelse, så då vore situationen grym. Alltså nu när vi är med i EU så måste vi försöka tåla tillvaron där och leva enligt de reglerna. Men när finska folkets majoritet vill att vi träder ut ur unionen så är det helt möjligt.

Figur 8. Andelen av anti-mediapopulism i intervjuerna från år 2007 och 2015 per partiledare. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala andelen anti-mediapopulism per år med antalet partier.

I intervjuerna från år 2007 kritiserade Centerns och Kristendemokraternas partiledare media, men endast i en eller två analysenheter. Däremot är Sannfinländarnas andel av anti-mediapopulism i intervjuerna från år 2007 över 7 procent. Intervjuerna från år 2015 var det återigen endast ett par partier som använde sig av anti-mediapopulism, Samlingspartiets och Sannfinländarnas partiledare.

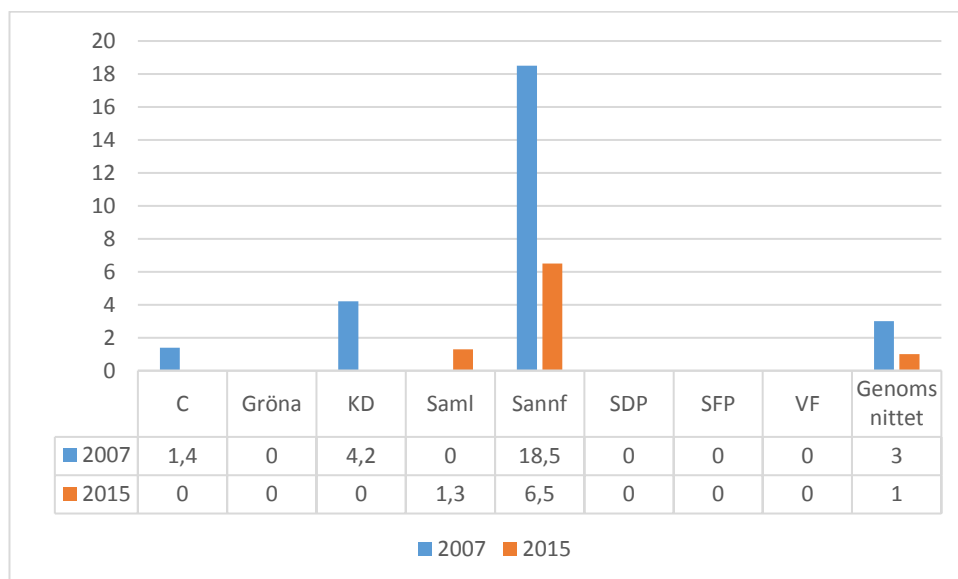
Från figur 8 ser man att Sannfinländarnas partiledare Timo Soini i intervjun från år 2015 inte kritiserade lika mycket media, som han gjorde i intervjun från år 2007. I intervjun 2007 blev han frågad om Tony Halme, vilket orsakade att han kritiserade diverse tidningar av att ha spridit falsk information.

”Ei varmasti pääse ja haluan tässä yhteydessä nyt suomen kansalle sanoa Tony Halmeen eläkkeestä sen, kun on ollut virheellistä tietoa. On väitetty, että se on 3 300 - 3 500€ nii sekään ei pidä paikkansa. Se on 2 000 ja 2 500 välissä... Mä kerron nyt tän asian Tony Halmeen eläkkeestä, kun aloitte kysymään, niin käsitellään se nyt tässä. Muun muassa Yleisradio eräänä sunnuntaina toittotti yli kolmea tonnia. Iltapäivä lehdet, Seura lehti kolmea ja puoli tonnia. Ottaisitte mediassa selvää mikä on todellinen tilanne, eikä sairaan ihmisen tragedialla kiihotettaisi kansaa.” (Valet 2007: Sannfinländarna i utfrågning, 2007)¹¹.

¹¹ Helt säkert kommer man inte. Jag vill nu med det samma berätta åt finska folket det om Tony Halmes pension, för det har förekommit fel information om pensionen. Det har hävdats att pensionen är 3 330- 3 500 euron, falskt. Den är någonstans mellan 2000 och 2500 euron.... Jag berättar nu det här om Tony Halmes pension, för ni började fråga om den. Bland annat Yle en söndag tutade öm över 3000. Tabloid tidningarna,

I genomsnitt minskade partiledarnas andel anti-mediapopulism i intervjuerna från år 2007 med år 2015 med cirka en procentenhet. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 användes det mindre av anti-mediapopulism än i intervjuerna från år 2007.

Figur 9 visar graden av anti-mediapopulism i intervjuerna från år 2007 och 2015. Soinis anti-mediapopulism var hårdast i både intervjuerna. Soini kritiserade klart mindre median i intervjun från år 2015, men när han kritiserade median, så var graden fortsättningsvis högst.

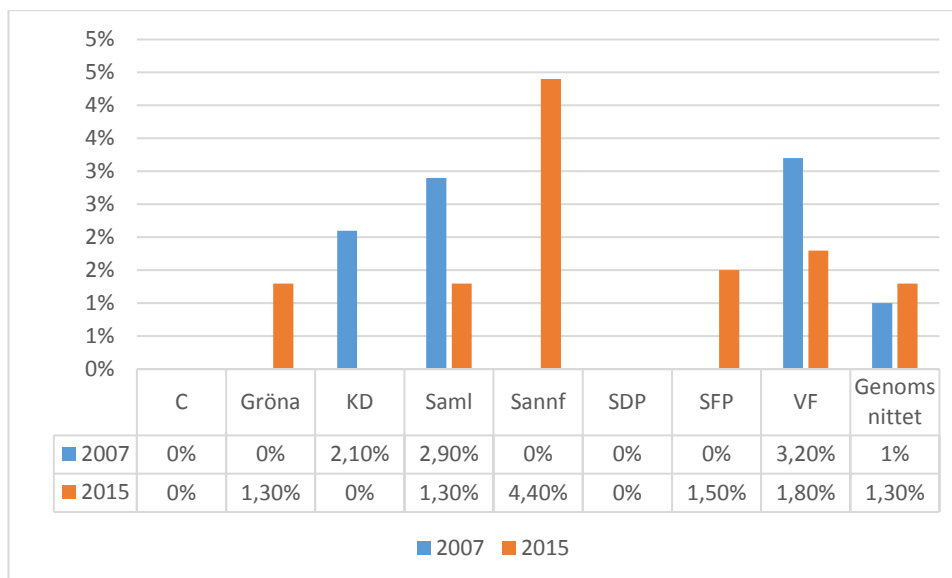

Figur 9. Gradens av anti-mediapopulism per partiledare i intervjuerna från år 2007 och 2015. Gradens per partiledare är räknad enligt medeltalet av styrkan i anti-media analysenheter multiplicerat med andelen av anti-mediapopulism. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala gradens anti-mediapopulism per år med antalet partier

Före jag går vidare till att presentera all antielitisk populism ihop räknat, så presenterar jag ännu den sista kategorin som är övrig antielitism. I figur 10 ser man andelen av övrig antielitisk populism som förekom i intervjuerna från år 2007 och 2015. I figur 11 ser man gradens av övriga antielitisk populism.

I figur 10 ser man att endast Vänsterförbundet, Kristendemokraterna och Samlingspartiet använde sig av övrig antielitisk populism. Vänsterförbundet kritiserade stora företagsägare och arbetsgivarorganisationen och till och med marknadsekonomin. När Samlingspartiet däremot kritiserade fackföreningar. Kristendemokraternas kritik var däremot riktad mot forskning inom medicin.

Seura över tre och en halv tusen- Ni borde i median ta reda på vad är realiteten och inte hetsa folket med en sjuk persons tragedi.

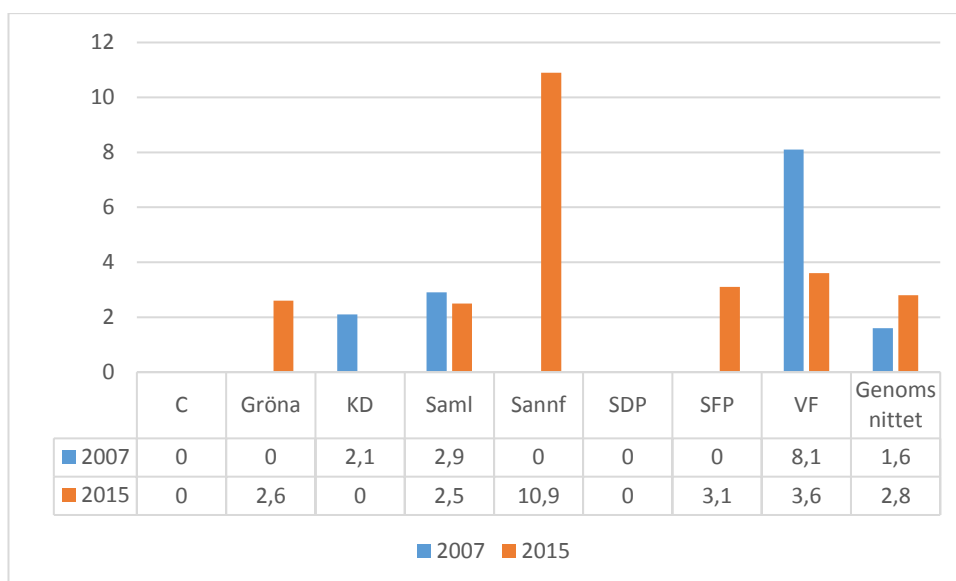
Figur 10. Andelen av övrig antielitisk populism i intervjuerna från år 2007 och 2015 per partiledare. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala andelen av övrig antielitisk populism per år med antalet partier.

I intervjun från år 2015 var det Gröna förbundet, Samlingspartiet, Sannfinländarna, Svenska folkpartiet och Vänsterförbundet som använde sig av övrig antielitisk populism. Vänsterförbundet och Samlingspartiets retorik var mycket liknande som i intervjuerna från år 2007. Sannfinländarnas kritik riktade sig mot universitet och vetenskap. Följande citat belyser vilken typ av övrig antielitism som Vänsterförbundets partiledare Arhinmäki använde sig av. Arhinmäki kritiserade företagsägarna av att ha utnyttjat arbetstagarna.

”Eli välillä kannattaisi aidosti yritysjohtajien sen sijasta, että raavitaan duunareitten selkänahoista kaikki mitä saadaan irti, niin miettiä, että saadaanko parempia tuloksia, jos enemmän kuunneltaisiin, oltais enemmän joustavampia. Silloin se tehokkuus ja tuottavuus paranisi, kun työhyvinvointi paranisi.”
(Riksdagsvalet 2015: Paavo Arhinmäki VF, 2015)¹².

I genomsnitt ökade partiledarnas andel i intervjuerna från år 2007 med år 2015 med 0,3 procentenheter. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 användes det något mera av övrig antielitisk populism än i intervjuerna från år 2007.

¹² Översättning: Emellanåt vore det bra om företagsägarna skulle lyssna på arbetarna och vara mera flexibla, istället för att skinna skinnet av arbetarnas ryggar. Nämligen när arbetarnas välmående är bättre så ökas effektiviteten och därmed resultatet.

Figur 11. Graden av övrig antielitisk populism per partiledare i intervjuerna från år 2007 och 2015. Graden per partiledare är räknad enligt medeltalet av styrkan i övriga antielitiska analysenheter multiplicerat med andelen av övrig antielitisk populism. Genomsnittet är räknat genom att dividera den totala graden per år med antalet partier.

Från figur 11 ser man att Vänsterförbundets partiledares grad av övrig antielitisk populism var högst i intervjun från år 2007. I intervjun från år 2015 var det däremot Tim Soini. I intervjun från år 2007 kritiserade Vänsterförbundet marknadsekonomin, som orsakade att deras grad var hög. I intervjun från år 2015 kritiserade Soini bland annat det vetenskapliga samfundet, som orsakade att graden av övrig antielitisk populism var hög.

”Haluan sano sen periaatteen, kun maahanmuutosta puhutaan, niin Perussuomalaiset on ainoa puolue, ketä on julkaissut siihen liittyvän ohjelman. Sen lisäksi Ps:n ajatuspaja on ainoa taho, vaikka on yliopistoja ja akateemikkoja ja think tankkia, joka on esittänyt oman arvioonsa. Hyvin mielenkiintoista on, ettei kukaan muu tutki tätä. Me olemme laskettaneet tätä asiantuntijalla ja siinä on esim. eroja eri maahanmuuttoryhmien ja etnistenryhmien välillä. Jotkut esim. tuottavat nettoa esim. saksalaiset, jotkut muut maat tuottavat miinusta. Tätä ei voi tietenkään katsoa yksilö yksilönä. Pitää kuitenkin uskalttaa katsoa näitä lukuja.”
(Riksdagsvalet 2015: Timo Soini Sannf, 2015)¹³

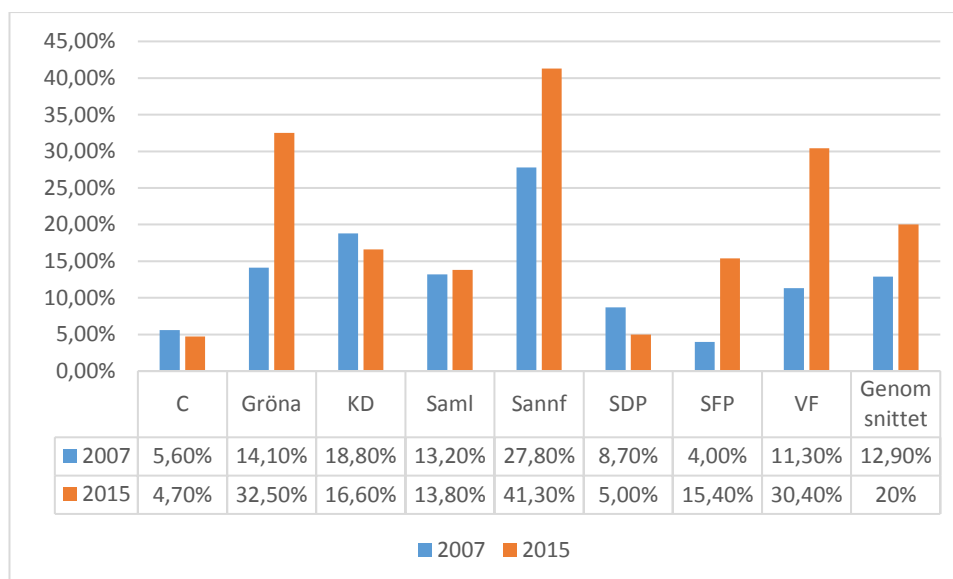
¹³Översättning: När vi talar om invandring, så vill jag säga den principen att Sannfinländarna är det enda parti som har publicerat ett program berörande invandringspolitik. Dessutom är Sannfinländarnas tankesmedja den enda institution som har gett en egen uppskattning, även om det finns universitetet, akademiker och think tanks. Intresseväckande är att ingen annan undersöker det här. Vi har beräknat det här med experter och märkt att det till exempel finns skillnader mellan invandringsgrupper och mellan etnicitet. En del till exempel tyskar hämtar vinst, när andra länder gör förlust. Det här kan naturligtvis inte beaktas på individnivå. Men man måste våga se på dessa siffror.

I genomsnitt ökade partiledarnas grad av övrig antielitisk populism i intervjuerna från år 2007. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 var graden av övrig antielitisk populism högre jämfört med intervjuerna från år 2007.

Tillföljande presenterar jag alla de olika antielitiska kategorierna ihop räknade. Från figur 12 kan man se andelen av all antielitisk populism bland partiledarna i intervjuerna från år 2007 och 2015. Figur 13 däremot visar den ihop räknade graden av all antielitisk populism i intervjuerna från år 2007 och 2015 per partiledare. Utifrån dessa figurer kan man se vilka partiledare använde sig av antielitisk populism samt förändringen mellan de analyserade intervjuerna.

Från figur 12 ser man att alla partiledare använde sig åtminstone i någon mån antielitisk populism i intervjuerna. Skillnader förekommer dock mellan partiledarna och mellan åren.

I intervjuerna från år 2007 var det Sannfinländarnas partiledare som använde sig mest av antielitisk populism. Sannfinländarnas andel av antielitisk populism i intervjun var 27,8 procent. Kristendemokraternas andel i intervjun var 18,8 procent, vilket är cirka 9 procentenheter mindre än Sannfinländarnas. Efter Kristendemokraterna kommer Gröna förbundet med 14,1 procent, Samlingspartiet med 13,2 procent och Vänsterförbundet med 11,3 procent.

Figur 12. Andelen av all antielitisk populism i intervjuerna från år 2007 och 2015 per partiledare. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala andelen av antielitisk populism per år med antalet partier.

Minsta andelen av antielitisk populism i intervjuerna från år 2007 hade Svenska folkpartiet med 4 procent. Centern hade andra minst med 5,6 procent och Socialdemokraterna tredje minsta andel med 8,7 procent. Dessa tre partier var regeringspartier före riksdagsvalet 2007.

Utifrån figur 12 ser man att andelen av antielitisk populism i intervjuerna från 2015 har förändrats. Sannfinländarna hade fortsättningsvis den högsta andelen med till och med 41,3 procent. Efter Sannfinländarna kommer Gröna förbundet med 32,5 procent och Vänsterförbundet med 30,4 procent. Återigen var Centerns och Socialdemokraternas andel av antielitisk populism minst med 4,7 procent respektive 5 procent.

Största förändringen påträffas i Vänsterförbundets andel med en ökning på 19 procentenheter och Gröna förbundet med en ökning på cirka 18,5 procentenheter jämfört med intervjuerna från år 2007. Sannfinländarnas andel ökade även mellan intervjuerna med ungefär 13,5 procentenheter och Svenska folkpartiets andel ökade med ungefär 11,5 procentenheter.

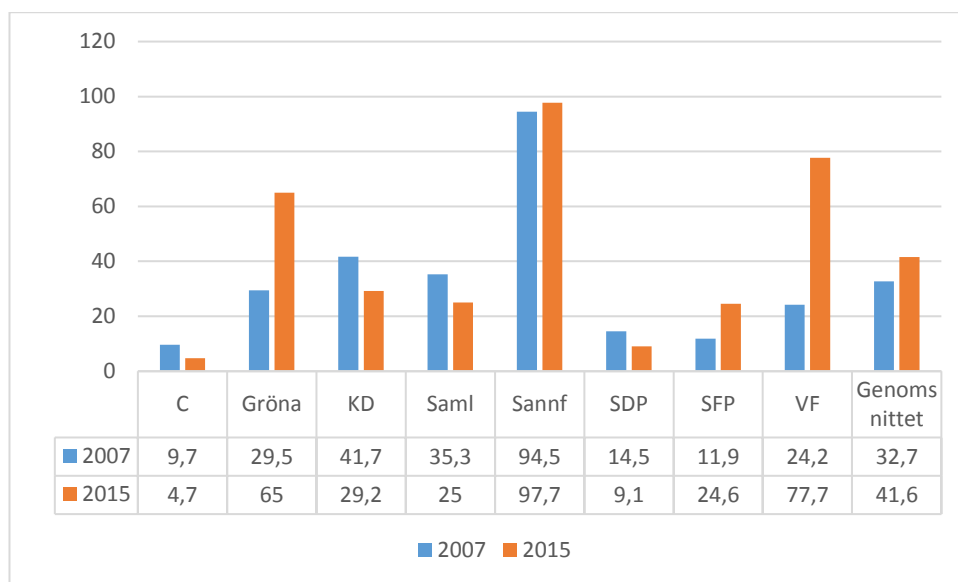
Endast Centerns, Socialdemokraternas och Kristendemokraternas hade en minskning i andelen av antielitisk populism mellan intervjuerna 2007 och 2015. Samlingspartiet hade en väldigt liten förändring.

Som sagt så var regeringspartiernas andel av antielitisk populism minst av alla partier i intervjuerna från år 2007. Före riksdagsvalet 2015 satt Samlingspartiet, Socialdemokraterna, Kristendemokraterna och Svenska folkpartiet i regeringen. Intresseväckande är att Svenska folkpartiets partiledare Carl Haglunds andel av antielitisk populism i intervjun år 2015 är klart större än vad hans företrädare hade år 2007. Samlingspartiets och Kristendemokraternas andel av antielitisk populism hölls däremot ganska lika mellan åren, även om partierna satt i regeringen inför riksdagsvalet 2015.

Centerns partiledare Juha Sipiläs låga andel av antielitisk populism är även intressant. Centern satt i oppositionen före riksdagsvalet 2015 och ändå hade Sipilä den lägsta andel av antielitisk populism i sin intervju. Däremot använde de övriga oppositionspartierna i intervjuerna från år 2015 klart mera antielitisk populism än vad partiledarna hade gjort i intervjuerna från år 2007.

Partiledarnas genomsnittliga andel av antielitisk populism i intervjuerna från år 2015 var 20 procent. Det betyder att en ökning på cirka 7 procentenheter skedde från år 2007 intervjuer.

Figur 13 visar graden av antielitisk populism i intervjuerna från år 2007 och 2015. Utifrån figuren kan man se att Sannfinländarnas grad av antielitism är starkast i båda intervjuerna. Dessutom ser man att Vänsterförbundets partiledare Paavo Arhinmäkis och Gröna förbundets partiledare Ville Niinistö's grad av antielitism är klart starkare än partiernas partiledare i intervjuerna från år 2007.

Figur 13. Graden av all antielitisk populism per partiledare i intervjuerna från år 2007 och 2015. Graden per partiledare är räknad genom att addera ihop antielitiska kategoriers grader. Genomsnittet är räknad genom att dividera den totala graden per år med antalet partier.

Från figur 13 kan man dessutom se att Kristendemokraternas och Samlingspartiets grad av antielitisk populism är något svagare när partierna satt i regeringen år 2015 jämfört med intervjun från år 2007, då partierna satt i oppositionen. Svenska folkpartiets partiledare Carl Haglund skiljer sig dock lite från denna trend.

Återigen bör det påpekas att Centerns partiledare och Socialdemokraternas partiledare grad av antielitisk populism i båda intervjuerna är svagast.

I genomsnitt ökade partiledarnas grad av antielitisk populism i intervjuerna från år 2007. Det här betyder att i intervjuerna från år 2015 var graden av antielitisk populism högre jämfört med intervjuerna från år 2007.

7.2.2. Uteslutning

Uteslutande populism förekom endast hos ett parti vid ett tillfälle i intervjuerna från år 2007 och 2015. Väldigt sällan talade partiledarna om enskilda befolkningsgrupper och då när de nämnde det, så var det oftast i en neutral eller positiv bemärkelse.

Tabell 2. Andelen negativa, positiva och neutrala utdrag i intervjuerna från år 2007 och 2015

2007	C %	Gröna %	KD %	Saml %	Sannf %	SDP %	SFP %	VF %
Negativt	0	0	2,08	0	0	0	0	0
Neutralt	2,7	1,3	4,2	2,9	4	3	4	4,8
Positivt	0	0	0	0	0	0	4	1,6

2015	C %	Gröna %	KD %	Saml %	Sannf %	SDP %	SFP %	VF %
Negativt	0	0	0	0	0	0	0	0
Neutralt	2,3	5,2	6,3	3,8	8,70	3	4,6	5,4
Positivt	0	1,3	0	0	0	0	0	0

Endast Kristendemokraternas partiledare i intervjun från år 2007 använde sig av uteslutande populism. Det var partiets viceordförande Kari Kärkkäinen i samband med frågan om homosexuellas rättigheter.

”Mutta homot öö minä kysyisin, että sitten kun, tai sanoisin, kun voidaan osoittaa, että homous on syntynyt geneissä, niin ei meillä olis Päivin kanssa varmaan olis mitään naputtamista siihen ja pitäis todeta, että näitten oikeudet pitäis varmaan turvat. Mutta emme olleet valmiina normittamaan homoutta ikään kuin öö rinnasteiseksi asiaksi avioliiton, tai sanotaan heteroparisuhteen kanssa, ennen kuin siihen saadaan niin kuin faktaa” (Valet 2007: Kristdemokraterna i utfrågning, 2007)¹⁴

För övrigt förekom det ingen uteslutande populism enligt de tolkningsregler som jag använde mig av. Timo Soini och Raimo Vistbacka talade om invandring i intervjun år 2007, men undvek att utesluta någon bestämd befolkningsgrupp. Däremot kritiserade de närmast invandringspolitiken och därmed föll det inom ramen för antielitisk populism. Det här stödjer tidigare forskares antaganden om att i Finland används det sällan uteslutande populism av partiledarna.

Väldigt få partiledare använde sig av positiva diskurser om särskilda befolkningsgrupper. I Intervjun från år 2007 använde Svenska folkpartiets partiledare i ett par svar en klart positiv egenskap, då när de talade om obligatoriska svenskans inverkan på finskspråkiga

¹⁴ Översättning: Men homosexuella öö. jag frågar att när, eller jag säger att när man kan bevisa att homosexualitet är en genetisk egenskap, så då har vi inte med Päivi något motargument och att deras rättigheter borde garanteras. Men vi var inte färdiga att normalisera homosexualitet och likställa det med äktenskap, eller närmare sagt likställa homosexualitet med heterosexuella förhållanden, före det är liksom vetenskapligt bevisats.

skolelever. Förövrigt undvek partiledare att använda positiva eller negativa ansatser om specifika befolkningsgrupper.

8. Resultat

Utifrån analysen som presenterades ovan är det möjligt att besvara mina forskningsfrågor. Den första frågan är enkel att svara på med hjälp av de resultat jag har kommit fram till. Att svara på den andra frågan är även möjligt, men det kräver lite mera diskussion om vad statistiken visar och möjligen döljer. Mina forskningsfrågor var:

- Vilka partiledare utnyttjade inför riksdagsvalen 2007 och 2015 populistisk retorik i sina uttalanden och vilken typ av populism förekommer utifrån Jagers och Walgraves definition av populism?
- Har det skett någon förändring i populistisk retorikstil mellan riksdagsvalen 2007 och 2015 i Finland?

Tunn populism förekom hos alla partiledare. Detta är dock ingen överraskning med tanke på att en politiker påstår sällan att hen inte talar för folket. Som jag tidigare hävdade så kan tunn populism inte anses vara populism, för att då skulle så gott som all politisk retorik vara populistisk.

Även om tunn populism förekommer hos alla partiledare, så är det intressant att äga lite tid åt de skillnader som förekommer utifrån min analys. Från figur 3 på s.45 ser man att ett parti sticker ut från intervjuerna år 2007. Sannfinländarna Timo Soini och Raimo Vistbacka använde mest av tunn populism i jämförelse med de övriga partierna. I deras intervju hänvisade de många gånger till folket i många av de svar som de gav åt intervjuerna. Därmed är det ingen överraskning att partiet sticker ut i jämförelsen.

I intervjuerna från år 2015 var Sannfinländarnas partiledare inte längre ensam på toppen. Gröna förbundets partiledare Ville Niinistö's grad av tunn populism var nästan lika hög som Sannfinländarnas partiledare Timo Soinis. Även andra partiledare använde sig mera av tunn populism i intervjuerna år 2015. Både Vänsterförbundets partiledare Paavo Arhinmäki och Svenska folkpartiets partiledare Carl Haglund använde sig mera av tunn populism än deras föregångare gjorde i intervjuerna från år 2007. Alla partiledarna förutom Centerns Juha Sipilä och Socialdemokraternas partiledare Antti Rinne använde sig mera av tunn populism än vad partiledarna hade gjort i intervjuerna från år 2007. Därmed blir det klart att hänvisa till befolkningen var vanligare i intervjuerna år 2015.

Utifrån de textenheter som jag kategoriserade som tunn populism lyckades jag få ett resultat om i vilken utsträckning partiledarna använde sig av antingen antielitisk eller uteslutande populism.

Uteslutande populism förekom väldigt sällan i de intervjuerna som jag analyserade. Ganska sällan talades politikerna överlag om specifika befolkningsgrupper och när de gjorde det så var det i en neutral eller positiv bemärkelse. Endast Kari Kärkkäinen från Kristendemokraterna (2007) talade i en negativ bemärkelse om specifika befolkningsgrupper. Statistiskt sätt så var det endast Kristendemokraterna som använde sig av uteslutande populism i intervjuerna, när andra partierna endast talade i en neutral eller i en positiv bemärkelse om olika befolkningsgrupper. Men på grund av att uteslutande populism endast förekom i en av textenheterna så kan det inte motiveras att Kristendemokraterna var uteslutande populist. Därmed är det motiverat att påstå att det inte förekom i en betydande grad uteslutande populism i de intervjuerna som jag analyserade.

Antielitisk populism däremot användes i årets 2007 och 2015 intervjuer. Figur 12 på s.57 visar andelen av antielitisk populism (anti-stat + anti-politik + anti-media + övrig antielitism) och figur 13 på s.59 visar graden av antielitisk populism i intervjuerna.

Från figur 13 kan man se att år 2007 var Sannfinländarnas partiledares grad av antielitisk populism över dubbelt högre än till exempel Kristendemokraternas och Samlingspartiets, som hade andra och tredje högsta grad. På grund av att skillnaden är så stor är det möjligt att argumentera att Sannfinländarna var av en egen klass och därmed de enda partiledare som kan ses ha varit antielitiska populist.

I intervjun från år 2007 var Sannfinländarnas antielitiska populism en blandning av anti-politik, anti-stat och anti-media. Partiet kritiserade öppet övriga partier och politiker. Även andra partier till exempel Samlingspartiet, Kristendemokraterna och Gröna förbundet använde sig av anti-politikpopulism och kritiserade till exempel regeringspartierna, något som kan förväntas av partier som suttit i oppositionen.

Där var Sannfinländarna skilde sig från övriga partierna var i mängden och graden av anti-statpopulism och anti-mediapopulism. Sannfinländarna var inte ensamma som kritiserade offentliga tjänster och institutioner, men Sannfinländarnas kritik var mest diffus och därmed av den högsta graden. Sannfinländarna var även det enda parti som kritiserade Europeiska unionen. Dessutom bör det påpekas att Sannfinländarnas

partiledare hade en mycket högre grad av anti-mediapopulism än de övriga partiledarna hade.

Intervjuerna från år 2015 var inte lika entydiga som årets 2007 intervjuer. Tre partier sticker ut i användning av antielitisk populism. Gröna förbundets, Sannfinländarnas och Vänsterförbundets partiledare använde klart mera antielitisk populism än de övriga partiledarna.

Intresseväckande är att Gröna förbundet och Vänsterförbundet använde klart mera av anti-politikpopulism än vad Sannfinländarna och de övriga partierna gjorde. Gröna förbundets partiledare Ville Niinistö och Vänsterförbundets partiledare Paavo Arhinmäki smutskastade båda deras utmanare och motståndare. De attackerade Samlingspartiet, Sannfinländarna och Centern. Sannfinländarnas partiledare Timo Soini använde sig även av anti-politikpopulism, men inte i samma grad som de två först nämnda. De gångerna när Soini använde sig av anti-politikpopulism kritiserade han den så kallade röd-gröna blocken, men undvek att kritisera till exempel Samlingspartiet eller Centern, partier som han nog kritiserade i intervjun från år 2007.

Däremot var Soinis anti-statpopulism av en helt egen klass. Vänsterförbundets och Gröna förbundets partiledare använde sig mera av anti-statpopulism än vad deras företrädare hade gjort, men inte på nära håll i samma grad som Soini. Största anledningen till varför Timo Soinis anti-statpopulism var återigen av så pass hög grad, var på grund av hans kritik mot Europeiska unionen och misslyckanden av offentliga tjänster i Finland.

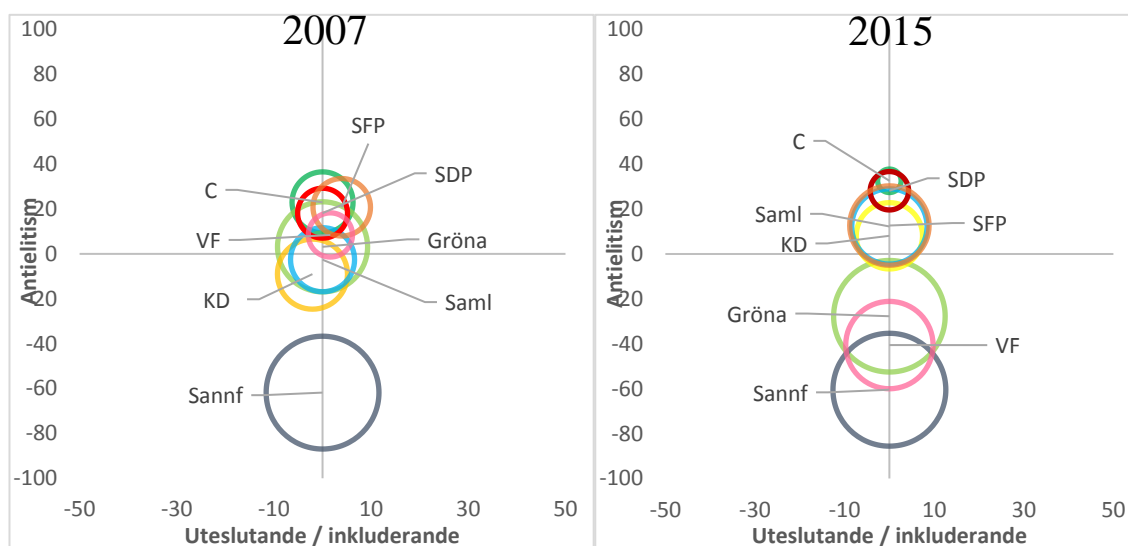
Utifrån figur 13 argumenterar jag att det förekom i årets 2015 intervjuer tre partiledare som kan sägas varit antielitiska populisterna. Dessa partiledare är Timo Soini, Ville Niinistö och Paavo Arhinmäki.

Även om dessa tre partiledare kan ses ha använt sig av antielitisk populism är det viktigt att påpeka att antielitismens form skiljer sig mellan politikerna. Arhinmäkis antielitism bestod mycket mera av anti-politik än vad Soinis och Niinistös gjorde. Timo Soini använde sig mera av anti-statpopulism än vad de två andra gjorde. Dessutom var Soini fortsättningsvis den enda partiledare som öppet kritiserade Europeiska unionen.

Svaret till den andra forskningsfrågan är därmed att det har skett en förändring i retoriken mellan riksdagsvalen 2007 och 2015. I intervjuerna från år 2007 var Sannfinländarna i jämförelse med de andra partierna i en helt egen klass. Även om antielitisk populism förekom hos andra partiledare, så använde Sannfinländarna så mycket mera av antielitisk

populism att de kan sägas ha varit det enda parti som kan klassas som antielitiska populisterna i finländsk kontext. Däremot år 2015 var Sannfinländarnas partiledare inte längre ensam på toppen, utan hade sällskap av Gröna förbundets samt Vänsterförbundets partiledare. Dessa två partiledare använde sig mera av anti-politikpopulism än vad partiernas partiledning gjorde i intervjuerna från år 2007. Dessutom förekom anti-statpopulism hos båda partiledare mera i jämförelse med intervjuerna från år 2007. Även en förändring i Sannfinländarnas retorik kan ses. Soini använde sig inte lika mycket av anti-politikpopulism och anti-mediapopulism år 2015 som han gjorde år 2007.

I figur 14 har jag kombinerat tunna och tjocka populismen. Tanken med figuren är att visualisera partiledarnas användning av populistisk retorik. Cirkelns storlek motsvarar graden av tunn populism i intervjuerna. Partiets placering på den vertikala axeln berättar om graden av antielitisk populism. Desto längre ner partiet är placerat desto högre var graden av antielitisk populism hos partiledaren. Den horisontella axeln visar däremot andelen av uteslutande populism. Om partiet befinner sig på vänstra sidan av grafen, så användes uteslutande populism. Ifall partiet befinner sig på högra sidan så använde de sig av positiva diskurser i samband när partiledarna talade om befolkningsgrupper.

Figur 14. Tunn och tjock populism kombinerat. Cirkelns storlek motsvarar graden av tunn populism. Gradens av antielitisk populism illustreras på den vertikala axeln. Uteslutande och inkluderande av befolkningsgrupper illustreras på den horisontella axeln.

Med hjälp av figur 14 kan man se att i intervjun från år 2007 hade Sannfinländarnas partiledare den högsta graden av tunn populism och antielitisk populism. I intervjuerna från år 2015 var det återigen Sannfinländarnas partiledare som hade den högsta graden av antielitisk populism, men även Vänsterförbundets och Gröna förbundets partiledare hade

en hög grad av antielitisk populism. Dessutom hade alla tre partier en hög grad av tunn populism. Därmed är förändringen från år 2007 en ökning på två partier, då det endast var Sannfinländarna som kan argumenteras att ha varit antielitiska populisterna.

Från figur 14 kan man också se att i intervjuerna från år 2007 och 2015 förekom ingen partiledare som använde sig av full populism i en betydlig grad på grund av att det skulle kräva att någon skulle ha använt sig av uteslutande och antielitisk populism.

Hypotesen om populistisk zeitgeist är däremot inte lika lätt att ge ett svar på. Med tanke på att jag ovan påstod att en ökning på två partier har skett kunde man säga att Muddes idé om populistisk zeitgeist är hållbar i finländsk kontext. Men idén om populistisk zeitgeist är problematisk för att det inte beskrivs hur man bör beräkna förändringen och hur många partier bör kunna kategoriseras att ha använt sig av populism i någon form före man kan tala om en populistisk zeitgeist. Räcker det att endast tre av åtta partiledare var antielitiska populisterna för att kunna tala om en populistisk zeitgeist?

Dock är det klart att en förändring har skett. År 2007 var Sannfinländarna av en helt egen klass i användningen av antielitisk populism. År 2015 fick partiet sällskap av Gröna förbundet och Vänsterförbundet. Därmed finns det belegg att tro på att antielitisk populism har börjat användas i en större grad efter Sannfinländarnas valframgång år 2011. Jag påstår dock inte att Sannfinländarnas framgång i riksdagsvalet 2011 var den enda bakomliggande faktorn till varför populism var vanligare i intervjuerna från år 2015 jämfört med intervjuerna från år 2007. Men om man är trogen till idén bakom populistisk zeitgeist, så finns det belegg att tro på att Jytky-året nog kan ha varit en av de bakomliggande orsakerna till ökningen av populistisk retorik.

Det bör återigen uppmärksammas att även om Gröna förbundet och Vänsterförbundet använde sig av antielitisk populism i intervjun från år 2015, så var substansen och formen av antielitismen väldigt annorlunda än Sannfinländarnas partiledare Timo Soinis. Gröna förbundet och Vänsterförbundet hade till exempel inte blivit kritiska mot Europeiska unionen, utan använde antielitisk populism som en stil för att driva fram sin egen politik och motarbetade motståndarens politik. Det här är ett bra exempel på om hur populism inte bör ses som en ideologi, utan närmast som en strategi för kommunikation som kan ta olika former beroende på aktören och de politiska värderingar som styr hans politik.

Slutligen är det viktigt att påpeka att mitt material var väldigt begränsat. Även om en ökning har skett, vilket det har också enligt min analys gjort, så måste man komma ihåg

att mitt material endast bestod av en intervju per partiledare från åren 2007 och 2015. Begränsningen av materialet leder till att mina resultat inte på långa håll kan generaliseras eller svara på om Muddes idé är hållbar i finländsk kontext.

De resultat som jag har kommit fram till bör hellre ses som ögonöppnare och som en språngbräda till fortsatt forskning om populistisk retorik i Finland. Mina resultat visar att det förekom en förändring, i de intervjuer som jag analyserade och därmed finns det god anledning att tro att mina resultat kan förstärkas. Jag uppmuntrar till mera empirisk forskning i framtiden för att pröva ifall mina resultat kan ses vara på rätta spår och att populism de facto har blivit vanligare i politikernas retorik under 2010-talet. Därmed förkastar jag inte Muddes idé, utan förespråkar att mera forskning bör göras för att kunna förstärka idén till en hållbar teori.

9. Slutdiskussion

I den här avhandlingen har jag undersökt finländska partiledares användning av populism som en retorikstil i Yles intervjuer från år 2007 och 2015 inför respektive riksdagsval. Jag har använt mig av Jagers och Walgraves definition om populism som en retorikstil och gjort en kvantitativ innehållsanalys av intervjuerna. Avhandlingens syfte var att a) se vilka partiledare använde sig av populism i intervjuerna från år 2007 och 2015, samt vilken typ av populism det går att finnas och b) se ifall någon förändring har skett i populistisk retorikstil mellan riksdagsvalen 2007 och 2015 i Finland.

Jag har kommit fram till att antielitisk populism användes av Sannfinländarnas partiledare i intervjun från år 2007. Deras antielitiska populism var en blandning av anti-politik, anti-stat och anti-media. Sannfinländarna var även den enda partiledare som kritiserade Europeiska unionen. I intervjuerna från år 2015 förekom det däremot tre partiledare som använde sig av antielitisk populism. Partiledarna var Sannfinländarnas Timo Soini, Gröna förbundets Ville Niinistö och Vänsterförbundets Paavo Arhinmäki. Dessa tre partiledares användning av antielitisk populism skilde sig markant från de övriga partiledarna och därmed kan de anses ha varit antielitiska populister i finländsk kontext.

Även om dessa tre partiledare använde antielitisk populism i hög grad, så fanns det skillnader mellan deras antielitiska retoriker. De alla hänvisade ofta till folket, men Niinistö och Arhinmäki kritiserade klart oftare andra politiker och partier, än vad Soini gjorde. Däremot kritiserade Arhinmäki inte lika mycket statens offentliga institutioner och tjänster, som till exempel Soini gjorde. Soini skilde sig från de två andra politikerna genom att vara den enda som kritiserade Europeiska unionen och media.

Här bör det även uppmärksammas att partiledaren i många av partierna hade bytts mellan intervjuerna. Är det till exempel möjligt att Vänsterförbundets före detta partiledare Martti Korhonen skulle ha använt sig av lika stark antielitisk populism som Paavo Arhinmäki gjorde i intervjun från år 2015? Det är alltså helt möjligt att populistisk retorik även är ett personlighetsdrag.

Utifrån min analys förstärktes även Niemis (2013) och Vaarakallios (2017) antaganden om att Soini undvek att utnyttja uteslutande populism. Överlag så förekom uteslutande retorik väldigt lite bland politikerna i intervjuerna. Vaarakallio (2017) talade om att populister använder sig av varierande retorik berörande kontext och publik. Därmed påpekar jag att uteslutande populism hos Sannfinländarna säkerligen går att finna

beroende på vem man analyserar och i vilken kontext hen talar i. Men utifrån min analys kan man se att Soini undvek att använda sig av uteslutande retorik i dessa intervjuer och ville föra fram en mera moderat bild om Sannfinländarna. Detta kan förklaras med att Soini möjligen i Yles intervjuer ville få också de mer moderata väljarnas röster.

På grund av att uteslutande populism inte förekom i intervjuerna är det motiverat att påstå att ingen partiledare kan kategoriseras som full populist. Att någon skulle vara en full populist innebär att hens retorik borde innehålla både antielitiskt och uteslutande populism. Utifrån min analys förekom det endast antielitiska populisterna i intervjuerna. Jag påstår dock inte att uteslutande populism inte skulle ha kunnat förekomma i någon annan kontext. Om jag skulle ha analyserat till exempel andra kandidater kunde uteslutande populism ha varit närvarande.

I avhandlingen ville jag också granska om Cas Muddes idé om populistisk zeitgeist är hållbar i en finländsk kontext. Ur min analys är det klart att en ökning i användningen av populistisk retorik har skett och att det inte längre var endast Sannfinländarnas partiledare Timo Soini som använder sig av antielitisk populism. Men att tala om att Muddes hypotes om populistisk zeitgeist är rådande i Finland vore vara en vågsam generalisering utifrån mitt begränsade material. För att förstärka mina resultat vore det nödvändigt att fortsätta analysen och inkludera till exempel mera intervjuer, valprogram, inlägg på sociala media och så vidare. Men utifrån mina resultat går det att märka att *något* har skett i Finland och att populistisk retorik kan de facto ha blivit vanligare. Ifall vi är trogna till Muddes hypotes, så kan Sannfinländarnas valframgång i riksdagsvalet 2011 vara åtminstone en av bakomliggande katalysatorer för att populistisk retorik har blivit vanligare i Finland och därmed spridits från ett parti till övriga. Dock bör det påpekas att det även kan finnas en massa andra faktorer som har orsakat ökningen av antielitisk populism.

I analysen och resultaten har jag även påpekat att en del av partierna som använde sig av antielitisk populism satt i opposition. Sannfinländarna, Gröna förbundet och Vänsterförbundet satt alla i opposition då deras partiledare blev intervjuade. Kristendemokraternas och Samlingspartiets partiledare använde sig mindre av antielitisk populism i intervjuerna från 2015, då partierna satt i regeringen, jämfört med intervjuerna från år 2007, då partierna satt i oppositionen. Därmed finns det belegg att tro att populism förekommer oftare bland oppositionspartier, något som även Jagers och Walgrave lade märke till i sin undersökning (Jagers och Walgrave 2007, s.336). Dock bör det uppmärksammas att vissa partier som satt i oppositionen inte använde sig av antielitisk

populism som till exempel Centerns partiledare Juha Sipilä i intervjun från år 2015. Sipilä använde sig väldigt lite av tunn populism och därmed var partiledaren som var minst populistisk i sin retorik och därmed stridet emot antagandet om att oppositionspartier är mera benägna att använda sig av populism i sin retorik. Det kan vara att oppositionen gör det lättare att använda populism i sin retorik, men betyder inte automatiskt att man skulle använda sig av det.

Även om Timo Soinis retorik i båda intervjuerna kan argumenteras att ha varit antielitisk populism, är förändringen i hans retorik intresseväckande. Som redan tidigare nämndes kritiserade Timo Soini år 2007 så gott som alla andra partier och anklagade dem och politikerna för att inte stå på det vanliga folkets sida. År 2015 använde han fortsättningsvis antielitisk populism, men då var kritiken riktad mot enstaka partier eller partiblock. Efter riksdagsvalet år 2015 bildades regeringen av Centerns partiledare Juha Sipilä tillsammans med Samlingspartiet och Sannfinländarna. Därmed kan man fråga sig om förändringen i Soinis retorik var ett sätt att visa att han och Sannfinländarna klarar av ett eventuellt regeringssamarbete.

I denna avhandling har jag förhållit mig till finländsk kontext. Det innebär att jag utifrån jämförelse mellan de finländska partierna har avgjort ifall en partiledare kan ses ha varit populist. Det här innebär att det inte går att direkt jämföra mina resultat med andra länders politiker. Därmed önskar jag mera komparativ forskning mellan olika länder för att kunna se vilken typ av populism förekommer och hur stark populismen är i Finland i jämförelse med till exempel de övriga nordiska länderna. För att göra den typ av komparativ forskning skulle kräva naturligtvis mycket mera material och resurser än vad min analys gjorde, men metoden som Jagers och Walgrave (2007) skapade och vilket jag modifierade skulle fungera bra.

På våren 2019 är det riksdagsval i Finland. Mycket har skett i politiken och i partierna. Endast Centern och Socialdemokraterna har samma partiledare som de hade år 2015. Dessutom splittrades det Sannfinländska partiet på sommaren 2017. Det blir intressant att se vilken typ av populism det går att se hos Sannfinländarnas nya partiledare Jussi Halla-aho och hur Gröna förbundets partiledare Pekka Haavistos samt Vänsterförbundets partiledare Li Anderssons valretorik kommer att se ut. Fortsätter den först nämnda med antielitisk populism, eller kommer han att stöda sig även på uteslutande populism? Med tanke på Jussi Halla-ahos tidigare kommentarer i till exempel hans blogg *Scripta*, kan man förvänta sig att han använder sig mera av uteslutande populism än vad Timo Soini

gjorde. Dock måste jag påpeka att Halla-aho har tagit avstånd från Sannfinländarnas ungdomsorganisation, efter att organisationens medlemmar började öppet flörta med etnonationalism. Intressant blir även att se om Pekka Haavisto och Li Andersson använder sig av lika stark antielitisk populism som partiernas partiledare gjorde år 2015, eller om de kommer att tona ner retoriken.

Mycket har även skett i det finländska samhället efter riksdagsvalet 2015, som kan orsaka att partiledarna kommer använda sig av annorlunda retorik i riksdagsvalet 2019. Under skrivprocessen av denna avhandling har den offentliga diskussionen präglats av till exempel FN:s klimatrapport och sexualbrotten i Uleåborg. Den sista nämnda händelseserien har redan orsakat att i den offentliga diskussionen förekommer mera uteslutning av vissa invandringsgrupper. Därmed vore det inte överraskande om denna typ av tragedier kan orsaka att även uteslutande populism blir vanligare i politisk retorik.

Kommer Finland att få ett klart högerpopulistiskt parti som utnyttjar full populism i sin retorik? Det kan bara tiden visa oss. Hur de övriga finländska partier kommer att motarbeta ett parti som strider emot de liberala demokratiska värderingar vet vi inte ännu. Kanske partierna i Finland använder sig av samma metod som de svenska partierna gjorde genom att utesluta Sverige demokraterna? Eller kommer extremhögern få inflytelse och möjligen plats i regeringen? Kanske den västerländska liberaldemokratins hegemoni inte längre är en självklarhet och människorna anser att något i det demokratiska systemet borde förändras. Är populism svaret till denna kris? Knappast.

10. Källförteckning

10.1. Första handskällor

Intervjuerna 2007

- Valet 2007: Sannfinländarna i utfrågning. 2007. Yle, 21.2.2007, kl. 21:00.
Valet 2007: Kristdemokraterna i utfrågning. 2007. Yle, 22.2.2007, kl. 21:00.
Valet 2007: SFP i utfrågning. 2007. Yle, 23.2.2007, kl.21:00.
Valet 2007: Vänsterförbundet i utfrågning. 2007. Yle, 28.2.2007, kl. 21:00.
Valet 2007: Centern i utfrågning. 2007. Yle, 1.3.2007, kl. 21:00.
Valet 2007: SDP i utfrågning. 2007. Yle, 2.3.2007, kl. 21:00.
Valet 2007: Gröna förbundet i utfrågning. 2007. Yle, 8.3.2007, kl. 21:00.
Valet 2007: Samlingspartiet i utfrågning. 2007. Yle, 9.3.2007, kl. 21:00.

Intervjuerna 2015

- Riksdagsvalet 2015: Antti Rinne SDP. 2015. Yle, 25.3.2015, kl. 21:00.
Riksdagsvalet 2015: Päivi Räsänen KD. 2015. Yle, 27.3.2015, kl. 21:00.
Riksdagsvalet 2015: Ville Niinistö Gröna. 2015. Yle, 30.3.2015, kl. 21:00.
Riksdagsvalet 2015: Paavo Arhinmäki VF. 2015. Yle, 1.4.2015, kl. 21:00.
Riksdagsvalet 2015: Carl Haglund SFP. 2015. Yle, 2.4.2015, kl. 21:00.
Riksdagsvalet 2015: Alexander Stubb Saml. 2015. Yle, 8.4.2015, kl. 21:00.
Riksdagsvalet 2015: Juha Sipilä C. 2015. Yle, 9.4.2015, kl. 21:00.
Riksdagsvalet 2015: Timo Soini Sannf. 2015. Yle, 10.04.2015, kl. 21:00.

Övriga första handskällor

- Yle. 2016. *Vad betyder public service*. <https://svenska.yle.fi/artikel/2016/06/03/vad-betyder-public-service> (Hämtad 7.11.2018).

10.2. Litteratur

- Aalberg, Toril. Esser, Frank. Strömbäck, Jesper. och de Vreese, Claes, H. 2016. "Populist Political Communication Toward a Model of Its Causes, Forms, and Effects". I Toril Aalberg, Frank Esser, Jesper Strömbäck och Claes de Vreese (red.). *Populist Political Communication in Europe*. New York: Routledge, s.12–25.

- Bergström, Göran. och Boréus, Kristina. 2005. ”Innehållsanalys”. I Göran Bergström och Kristina Boréus (red.). *Textens mening och makt. Metodboken i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur, s.43-87.
- Canovan, Margaret. 1999. “Trust the People! Populism and the Two Faces of Democracy”. *Political studies*, 47(1), s.2-16.
- Caramani, Daniele. 2017. “Will vs. Reason: The Populist and Technocratic Form of Political Representation and Their Critique to Party Government”. *American Political Science Review*, 111(1), s.54-67.
- Casero-Ripollés, Andreu. Sintes-Olivella, Marçal. och Franch, Pere. 2017. “The Populist Political Communication Style in Action: Podemos’s Issues and Functions on Twitter During the 2016 Spanish General Election”. *American Behavioral Scientist*, 61(9), s.986-1001.
- Esaiasson, Peter. Gilljam, Mikael. Oscarsson, Henrik. och Wägnerud, Lena. 2017. *Metodpraktikan. Konsten att studera samhälle, individ och marknad.. Femte upplagan*. Stockholm: Wolters Kluwer.
- Herkman, Juha. 2016. “Construction of Populism. Meanings Given to Populism in the Nordic Press”. *Nordicom Review 37: Special Issue*, s.147-161.
- Herkman, Juha. och Matikainen, Janne. 2017. “Neo-Populist Scandal and Social Media: The Finnish Olli Immonen Affair”. I Kamil Demirhan och Derya Cakir-Demirhan (red.). *Political Scandal, Corruption, and Legitimacy in the Age of Social Media*, Hershey Pennsylvania: IGI Global, s.1-24.
- Hirsjärvi, Sirkka. och Hurme, Helena. 2010. *Teemahaastattelun teoria ja käytäntö*. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Jagers, Jan. och Walgrave, Stefaan. 2007. ”Populism as political communication style: An empirical study of political parties’ discourse in Belgium”. *European Journal of Political Research*, 46(3), s.319–345.
- Moffitt, Benjamin. 2016. *The Global rise of populism. Performance, Political style and Representation*. Stanford, California: Stanford University Press.
- Mudde, Cas. 2004. “The Populist Zeitgeist”. *Government and Opposition- An international journal of comparative politics*, 39(4), s.541–563.

Mudde, Cas. 2007. *Populist radical right parties in Europe*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mudde, Cas. och Cristobal, Rovira, Kaltwasser. 2012. "Populism and (liberal) democracy: a framework for analysis". I Cas Mudde och Cristobal Rovira Kaltwasser (red.). *Populism in Europe and Americas: Threat or corrective for democracy* Cambridge: Cambridge University Press, s.1-27).

Müller, Jan-Werner. 2015. "Parsing populism: Who is and who is not a populist these days?" *Juncture* 22(2), s. 80-89.

Müller, Jan-Werner. 2016. *What is populism?*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

Niemi, Mari, K. 2013. "The True Finns identity Politics and Populist Leadership on the Threshold of the party's Electoral Triumph". *Javnost – The Public Journal of the European Institute for Communication and Culture*, 20(3), s.77-91.

Norcel, Cristian. 2016. "Finland. From Agrarian to Right-Wing Populism". I Toril Aalberg, Frank Esser, Jesper Strömbäck och Claes de Vreese (red.). *Populist Political Communication in Europe*. New York: Routledge, s.42-53.

Palonen, Emilia. & Saresma, Tuija. 2017. "Perussuomalaiset ja populistinen retoriikka". I Emilia Palonen och Tuija Saresma (red.). *Jätkät ja Jytkyt: Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, s.13–45.

Seppänen, Janne. & Väliverronen, Esa. 2012. *Mediayhteiskunta*. Tampere: Vastapaino.

Stanyer, James. Salgado, Ssusana och Strömbäck, Jesper. 2016. "Populist actors as communicators". I Toril Aalberg, Frank Esser, Jesper Strömbäck och Claes de Vreese (red.). *Populist Political Communication in Europe*. New York: Routledge, s.353-364.

Vaarakallio, Tuula. 2017. "Perussuomalaisten kaksoispuhe". I Emilia Palonen och Tuija Saresma (red.). *Jätkät ja Jytkyt: Perussuomalaiset ja populismin retoriikka*. Tampere: Vastapaino, s.199-221.

Weyland, Kurt. 2001. "Clarifying a contested concept: Populism in the study of Latin Americas Politics". *Comparative politics*, 34(1), s.1-22.

Zulianello, Mattia. Albertini, Alessandro. och Ceccobelli, Diego. 2018. "A populist zeitgeist? The Communication strategies of Western and Latin American Political leaders on Facebook". *The International Journal of Press/politics*, 23(4), s.439-457.